Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефони: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 59. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 27-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 59. VOL. LXII.

СЕНАТ ЗМЕНШИВ ПОДАТКИ НА БІЛЬЙОН ДОЛЯРІВ

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИШЕ ПОДАТКОВИЙ ЗАКОН: ЩЕ БІЛЬШУ РЕДУКЦІЮ ПОДАТКІВ ВІДКИНЕНО

Вашингтон. — Сенат прийняв податковий закон більшістю 76 до 8 голосів, який зменшує податки від продажу на більше. як 1,000,000,000 долярів. Цей закон іде назад до Палати Репрезентантів, де мають узгіднити різниці, які виникли після того, як Сенат ще більше зредукував податки від продажу в порівнянні з прийнятим податковим законом у Палаті Репрезентантів. Це має статися в найближчому тижні, коли цей закон відошлють до підпису президентові. За цим законом голосувало 38 бепубліканських і 37 демократичних сенаторів та один незалежний. Проти цього зменшення податку від продажу голосували три демократи і п'ять республіканців. Гадають, що президент Айзенгавер не поставить „вета" і підпише його, хоч він кілька разів заявлявся проти редукції податків, щоб не збільшувати державного дефіциту. Сенат має ще голосувати над загальним податковим законом, який 16 березня прийняла вже Палата Репрезентантів. Демократичний сенатор Волтер Ф. Джордж хоче ставити внесок на збільшення вільної від оподаткування суми на 800 долярів в першому році, а в другому році ця вільна від оподаткування сума мала б становити аж 1,000 долярів. Палата Репрезентантів відкинула подібний внесок демократів більшістю 210 до 204 голосів. Внаслідок ухвали Сенатом цього закону про податок від продажу — державна скарбниця втратить річно 1,077,000,000 долярів, і стільки ж зароблять податковці на зменшених податках від продажу. Не зменшено податку від кабаретів, який виноситиме 20 відсотків, і залишено 11 відсоткової податок від продажу огнепальної зброї і амуніції.

ЗДА ЗБІЛЬШАТЬ ПРОДУКЦІЮ ВОДНЕВОЇ ЗБРОЇ

Вашингтон. — ЗДА збільшать продукцію нових родів атомової і водневої зброї, і в найближчому фінансовому році урухомлять багато атомових фабрик. Про це заявив на підкомісії в Палаті Репрезентантів голова Комісії Атомової Енергії Луїс Л. Страус. Він казав, що КАЕ найбільше своїх фондів в найближчому році задумує видати на різні роди водневої зброї. Комісія Атомової Енергії домагається на свої потреби в фінансовому році 1955 — 1,342,000,000 долярів, бо її потреби зростають на 42 відсотки в порівнянні з 1954 роком. „Найбільша частина збільшених видатків піде на додаткові нові типи зброї, які належать „до родини атомової зброї", — заявив Страус. Він твердив, що ці збільшені видатки на атомову й водневу зброю дозволять зменшити видатки на інші роди зброї.

Ціни обнизилися на 0.2 відсотка

Вашингтон. — За даними Статистичного Бюра, від половини січня до половини лютого цього року ціни всіх товарів обнизились пересічно на 0.2 відсотка. Ця знижка цін не охопила мешканевих рентів, які все ще виказують маленьку знижку. Незначне обниження цін на товари щоденного вжитку свідчить про стабілізацію цін, бо від липня минулого року ціни йшли вгору. Комісар Федерального Статистичного Бюра Праці, Ізен Клаг, заявив, що ціни й далі будуть падати, але повілі і ступнево. На стабільність цін впливає загальна ситуація в народньому господарстві. Ціни на харчі обнизились в згаданому місяці на 0.4 відсотка, ціна на каву підскочила на 8.5 відсотка. Ціни на м'ясо, свіжу городину, яйця і молоко також незначно обнизилися, але комірне підскочило на 0.1 відсотка. Газ і електрика подешевшали на 0.4 відсотка. Ціни на меблі залишилися без змін.

Форд видав робітникам більйон долярів платні

Дітройт. — Форд Мотор Компані в 1953 році видала робітникам майже більйон долярів зарібної платні — 987,840,519 дол. 1953 року працювало у Форда 185,020 робітників. В 1952 році платня робітникам і службовцям становила 722,582,140 долярів. Високе число робітників затруднював Форд в воєнному 1943 році — 183,642, але 1953 рік був рекордовим. Пересічна платня одного робітника становила 95.76 доляра на тиждень в 1953 році, а в 1952 році — 87.48 доляра.

В АМЕРИЦІ

● Президент Айзенгавер дістав у подарунок великий кристалевий капелюх (сомбреро) від республіканського і демократичного сенаторів з Каліфорнії.

● Внаслідок конкуренції між молочарнями, в горішній частині Нюйоркського стейту продавали літру молока по 15 центів. Перед цією конкуренційною „війною" молоко коштувало 23 центи.

● В 1953 році число банків в ЗДА зменшилося на 52. В 1952 році було всіх крайових банків 4,864. Але вклади і вартісні папери цих банків в 1953 році зросли на 2 відсотки, і загальна вартість їх становить тепер 110,000,000,000 долярів.

● Католицький єпископ з Ню Орлінсу, Мікел Дж. Реди, заявив у своїй проповіді, що в ЗДА існує „велика крайова змова" проти людської пристойности. Він твердив, що не зважаючи на всякі інвестигації проти комуністичних впливів, боротьбу проти дитячої злочинности та наркотиків, все ж таки й досі не знайдено ліків на збереження родинної моралі.

● Демократичний конгресмен Семоел В. Йорти заявив, що зміна американської оборони, про яку говорить президент Айзенгавер — це чистий обман, бо президент говорить, що головна сила ЗДА буде в [illegible] тим часом за урядування Айзенгавера летунство зовсім не розбудовується. Конгресмен Йорти гостро критикував уряд Айзенгавера за те, що зменшує видатки на розбудову летунства.

● Панамериканські Летунські Лінії повідомили, що можна відбути подорож до Европи, заплативши тільки 10 відсотків вартости подорожі, а решту можна буде сплачувати 20-місячними ратами. Заплативши 100 долярів на першу рату і маючи дещо грошей на видатки під час подорожі, можна їхати до Франції, Англії або Італії на повні два тижні.

● Крайове Товариство Імпортерів Алкогольних напоїв в минулому році значно збільшило імпорт закордонних вин та горілок. Найбільше довозять їх з Англії, Джемейки та Порто Ріко.

● Письменник Ернест Гемінґвей дістав цього року нагороду Американської Академії Мистецтва і Літератури в висоті 1,000 долярів. Цю нагороду за літературу видають що п'ятого року, чергуючи письменників з поетами, скульпторами, малярами та драматургами.

● Стейт Ню Йорк мав видати впродовж найближчих 12 місяців 26 мільйонів долярів на головні автостради в цьому місті.

ЗАКІНЧЕНО КОНТРОЛЮ МАЙНА І ДІЛОВОДСТВА УНС

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу закінчила в середу, 24-го березня, передконвенційну перевірку майна і діловодства цієї інституції. Члени Контрольної Комісії — інж. Степан Куропась з Шікаго, п. Володимир Гірняк з Торонта, інж. Володимир Коссар з Вінніпеґу і д-р Амврозій Т. Кібзей з Дітройту, на початку своєї контрольної праці, в понеділок, 15-го березня, вшанували пам'ять свого довголітнього голови, сл. п. Дмитра Капітули, який помер в кінці минулого року, і вислали листа із висловом співчуття вдові та родині Покійного, рішили, що обов'язки голови Контрольної Комісії виконував інж. Степан Куропась. Контроля охоплювала діловодство організації за останній рік, а також перегляд загального стану та руху в членстві і майні УНС за останні чотири роки. В п'ятницю, 19 березня, три члени Контрольної Комісії відвідали „Союзівку", захисток і вакаційно-відпочинкову оселю УНСоюзу біля Керґонксону, Н. Й., де впродовж минулої осени і перших цьогорічних місяців переведено цілу низку поліпшень та вдосконалень і де завершується інтенсивна підготова до нового вакаційного сезону. Члени Комісії відвідали також реальності УНСоюзу в Джерзі Ситі, два чиншові доми при Саміт і Сип Евеню. З переведеної контролі виготовлено відповідне звідомлення на найближчу конвенцію УНС, що відбудеться у Вашингтоні з кінцем травня і початком червня ц. р.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ УСУНЕННЯ ПЕРЕШКОД ДЛЯ ПРИЇЗДУ НОВИХ ІМІГРАНТІВ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер заявив, що він сподівається, що в найближчому часі будуть усунені перешкоди, які стримували досі масовий приїзд нових імігрантів на основі закону 1953 року. Президент сказав, що новіших звітів у цій справі він ще не має, але до 31 січня ц. р. на основі нового закону прибули до ЗДА лише чотири особи. Нові дані одержить він після 31 березня, бо консуляти надсилають тільки квартальні звіти. Айзенгавер вважає, що мертву точку у цій справі вже переборено, бо деякі країни погодилися прийняти назад тих імігрантів, яких ЗДА хотіли б депортувати за те, що вони допустилися обману, щоб дістати візу на в'їзд. До половини лютого погодилися на цю вимогу Греція й Італія, а дещо пізніше Голляндія. Представник департаменту стейту й урядовець візового відділу для втікачів Томас Дж. Дейвіс, повідомив, що дотепер зголошено 2,400 афідавітів, і щодня надходять нові зголошення. Процедура при здійснюванні нового іміграційного закону — сказав президент — стримує справу полагодження іміграційних справ, і тому так мало нових імігрантів прибуло досі до цієї країни.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ГОСПОДАРСЬКУ ПОПРАВУ НАВЕСНІ

Вашингтон. — Представники Юнайтед Пресс відбули інтерв'ю з державними і приватними економістами та підприємцями в справі теперішньої господарської ситуації. Всі запитувані економісти та підприємці не дивляться песимістично на теперішній зріст числа безробітних, але не всі згідні в тому, коли саме почнеться збільшення продукції. Секретар торгівлі Сінклер Вікс сказав, що „виглядн на розвиток продукції та збільшення числа затруднених є добрі". Секретар скарбу, Джордж М. Гомфрі сподівається підвищення в продукції в травні, бо цього року весна пізня і тому спізнюються будівельні праці, а також затримуються весняні закупи товарів. Голова Президентської Ради Економічних Дорадників д-р Артур Ф. Бернс твердить, що незабаром господарські труднощі будуть усунені і число безробітних зменшиться. Економіст Торговельної Палати ЗДА д-р Емерсон П. Шмідт каже, що перехідний період від продукції воєнної до мирної був конечний, що в ЗДА немає поважної небезпеки депресії. Президент Конгресу Індустріяльних Робітників Волтер Р. Рутер заявив, що небезпечно й нереалістично твердити, що з прилетом птахів господарська ситуація країни покращає сама собою. Голова Американської Федерації Праці Джордж Міні не погоджується з тим, що не треба вживати ніяких заходів проти депресії. Але й він певний, що економіка ЗДА органічно здорова. Демократичний сенатор Пол Г. Даґлес домагається урядової акції проти дальшого зменшення продукції. Урядові кола запевняють, що дійти до такої депресії, яка була в 1930 роках, не може, бо тепер є допомога фармерам, допомога для безробітних, соціальне забезпечення, асекурація банків та забезпечення позичок на доми.

І нюгемширський губернатор хоче поставити комуністичну партію поза законом

Конкорд, Ню Гемшир. — Сенатор стейту Ню Гемшир Гаф Ґреґг — вже другий губернатор ЗДА, який домагається, поставити комуністичну партію поза законом. Промовляючи на обіді в честь віце-команданта Американського Леґіону Джана А. Гая, він сказав: „В стейті Тексас пішли так далеко, що домагаються для комуністів кари смерти. Принаймні в цьому одному стейті комуністичні щурі побачать, що їхній корабель тоне, і почнуть з нього втікати".

АТРАКЦІЙНЕ СВЯТО КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У найближчу неділю, 28-го березня, тут відбудеться Свято Карпатської України з вийнятково атракційною програмою. Академію, що відбудеться в Українському Народньому Домі при 2-ій Евеню, відкриє голова Святочного Комітету, д-р Йосип Вісаґа, широко відомий між карпатськими русинами урядовець Срібної Землі, а з промовами чи коротшими заявами виступлять: проф. Августин Штефан, голова Першого Сойму Карпатської України, д-р Фізеріїсть з Канади — інж. Володимир Коссар, редактор „Свободи" д-р Л. Мишуга, п. Ю. Ревай та інші. В мистецькій програмі — співи, деклямації та висвітлення фільму „Трагедія Карпатської України". Програмою проводитиме, вияснюючи поодинокі фази на фільмі події, п. Ю. Ревай. Початок Академії, яку влаштовує Святочний Комітет під протекторатом Комітету Об'єднаних Українських Організацій Нью Йорку, о годині 6-ій вечері.

Московський часопис оскаржує чотирьох американців у шпигунстві

Москва. — Московський щоденник „Труд", орган центральної ради професійних спілок, вмістив статтю, в якій обвинувачує чотирьох американських військовиків, членів амбасади З'єдинених Держав в СССР в тому, що вони займалися шпигунством на совєтських летовищах і в дорозі з Москви до Владивостоку, їдучи поїздом. „Труд" твердить, що полк. Фелчлін, майор МекКінні і сержант Вілісмс залишили у переділі вагона, в якому їхали, звідомлення про головні міста і залізничі стації „із спеціяльною увагою до летовищ, радіовисилень, промислових закладів і т. п., що їх зустрічали на шляху своєї подорожі". Совєтська газета подає світлину з тих документів, що їх нібито знайшов кондуктор поїзда після того, як американці висіли у Владивостоці, і додає, що американські військовики очевидно забули ті папери у поспіху. Американська амбасада в Москві потвердила лише те, що названі військовики дійсно їздили до Владивостоку у вересні минулого року, але відмовилась коментувати совєтську статтю. Полк. Фелчлін заявив, що стаття вміщена в „Труді", не варта того, щоб давати до неї коментар, бо ж, мовляв, „відомо як з білого робиться чорне". Американська пресова агенція додає, що поза „Трудом" ніяка інша совєтська газета не принесла цієї вістки, яка викликала занепокоєння серед закордонної дипломатичної колонії в Москві.

Особою Кириченка поширено „колективне лідерство"

Москва. — „Колективне лідерство", запроваджене в СССР після смерти Сталіна, за яким було „одноособове лідерство", збільшилось на одну особу, — повідомляють закордонні обсерватори з Москви. Цією особою є Олексій І. Кириченко, заступник генерального секретаря ЦК Комуністичної Партії України за Мельникова, а після перенесення Мельникова до Румунії на становище амбасадора СССР, — генеральний секретар, отже фактичний диктатор Совєтської України, під рукою Москви. Припускають, що Кириченка потай кооптували до Президії ЦК КПСС, яку створено рік тому, після смерти Сталіна, з 14 членів. З первісних членів тієї Президії Берію розстріляно, Мельникова усунено, а Баґірова, правдоподібно, зліквідовано, як „людину Берії".

Греція відповіла Совєтам, чому дала Америці бази

Атени. — Грецький міністер закордонних справ Стефанопульос мав довгу розмову з совєтським амбасадором Сергєєвим в справі ноти протесту СССР проти творення американських баз на терені Греції. Грецький міністер заявив, що Греція погодилась дати З'єдиненим Державам військові бази на своїй території тому, що найбільше побоюється зростання військової сили північного сусіда — Болгарії. Він пригадав совєтському представникові ті терпіння, що їх зазнала Греція від комуністичних партизанів, яких організувала на своїй території і вивінувала зброєю комуністична Болгарія.

Колишні корейські „неповоротці" чекають на переселення

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар ОН Гамершилд звернувся до урядів Мехіко, Бразилії і Арґентини з запитом, чи згідні вони впустити до своїх країн північних корейців і китайців, які попали були в альянтський полон, відмовились вертатися до своїх країв, але не захотіли також залишатися в Південній Кореї, ані виїхати на Формозу. Їх забрали, не зважаючи на протести південно-корейського уряду, тимчасово до Індії, де вони висловили бажання переїхати до названих країн на американському континенті.

Скинено з літаків в Індо-Китаї 12,500 гальонів горіючої газоліни

Ганой. — Хвиля за хвилею французькі бойові літаки бомбардували скупчення комуністичних партизанських військ, скидаючи горіючу газоліну, щоб „викурити" комуністів з окопів довкола обложеної фортеці Дієнбієнфу. Усього було скинено 12,500 гальонів газоліни. Оборона фортеці настільки скріпилася, що існує щораз більша надія виграти битву за неї, — повідомляють коментатори американської преси. Водночас у Сайгоні французи заявили готовість перейняти частину американського вишкільного персоналу, який має досі займатися вишколюванням південно-корейської армії, під умовою, що всі вони будуть підлягати французькому командуванню і що приспішене вишкіл індо-китайських автохтонних військ застосуються в рямцях загального французького плянування.

Ізраїль домагається скликання Ради Безпеки ОН

Єрусалим. — Прем'єр Ізраїлю Моше Шарет, у промові, виголошеній перед парляментом, зажадав, щоб великі держави негайно скликали Раду Безпеки Об'єднаних Націй для розгляду справи нападу з засідки на жидівський автобус і вбивства 11 його пасажирів. Уряд Ізраїлю вважає, що напад вчинили араби, які зорганізовано, озброєні ручними скорострілами, прийшли з Йорданії, і що цей напад створив ситуацію, яка загрожує мирові. Заклик Ізраїлю, щоб справою того кривавого інциденту займалася Рада Безпеки ОН, прийшов у несповна 24 години після виходу представника Ізраїлю з мішаної ізраїльсько - йорданської військової комісії, яка, під проводом американського делегата ОН коммодора Гачісона, постійно перебуває в Палестині для бережения постанов перемир'я. Ізраїльські комуністи і крайні націоналісти внесли внесок під час парляментарної дебати, щоб уряд протягом 24 годин видалив з Палестини цю військову комісію ОН, зокрема її голову, Гачісона. Цей внесок перепав. З свого боку уряд Йорданії відкинув — як це вже зробив двічі раніше — телеграфічну пропозицію генерального секретаря ОН Гамершилда відбути спільну політичну конференцію між Йорданією і Ізраїлем для встановлення тривкого миру. Уряд Йорданії вважає, що для бережения перемир'я вистачає мішаної військової комісії. — В Будинку Об'єднаних Націй у Ню Йорку відбулася нарада представників трьох західніх великодержав і генерального секретаря ОН в зв'язку з раптовим небезпечним напруженням на Близькому Сході внаслідок останнього інциденту.

СОВЄТИ ПРОГОЛОСИЛИ СХІДНЮ НІМЕЧЧИНУ „СУВЕРЕННОЮ ДЕРЖАВОЮ"

СОВЄТСЬКА АРМІЯ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ТАМ ДАЛІ. — ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ НАЗИВАЄ ЦЕЙ СОВЄТСЬКИЙ АКТ „ДІРАВОЮ ФАСАДОЮ"

Москва. — Уряд СССР проголосив у п'ятницю 26. березня ц. р., що Східня Німеччина, яка офіційно зветься „Німецькою Демократичною Республікою", у відрізненні від Західньої Німеччини, що є „Німецькою Федеративною Республікою", — стала „суверенною державою". Совєтські війська залишаться у Східній Німеччині „тимчасово" на основі згоди з східньо-німецьким урядом. Совєтські війська, мовляв, матимуть у Східній Німеччині тільки за завдання „дбати про безпеку" і зберігати функції, передбачені Потсдамською конференцією у 1945 році. — Совєтський високий комісар своїм головним завданням матиме заходи для скріплення Східньої Німеччини, як „миролюбної і демократичної держави". Зрештою, сказано в совєтському повідомленні, Східня Німеччина матиме „суверенні" права у керуванні своїми внутрішніми і закордонними справами, включно з взаєминами з Західньою Німеччиною. У Західньому Берліні німецькі й усі чужинецькі чинники заявили відразу, що той останній совєтський крок в найменшій мірі не змінює дотеперішньої ситуації. Речник державного департаменту у Вашингтоні заявив, що совєтське проголошення Східньої Німеччини „суверенною державою" — це дірава фасада. На запит журналістів — чи американський уряд нав'яже окремі взаємини із східньо-німецьким урядом, речник державного департаменту відповів, що єдиним німецьким урядом, який репрезентує дійсно німецький нарід, є західньо-німецький уряд, — тому, що він вийшов із вільних демократичних виборів. Закордонні коментатори добачають в тій останній події чисто пропаґандивні бажання Совєтів: надати Східній Німеччині на око більші державницькі права, ніж має їх Західня Німеччина за своїм теперішнім „Тимчасовим окупаційним статутом". Деякі закордонні коментатори вбачають у проклямуванні „суверенности" у Східній Німеччині тактичний засіб, що допоміг би швидко розбудувати східньо-німецьку комуністичну армію. Вона нараховує вже тепер 177,000 так зв. „народньої міліції", вивінуваної важкою зброєю і летунством, у порівнянні з 110,000 західньо-німецької поліції, яка має тільки легку зброю. Речник Західньо - німецького уряду заявив, що Східня Німеччина всеодно і надалі залишиться совєтським сателітом, як довго перебуватимуть там совєтські війська.

Совєти не зможуть перемаршувати через Европу

Не зважаючи на велику розбудову оборонних сил в Західній Европі, Совєти все ще мають велику перевагу в людях, летунстві і вирядi — твердить генерал Томас Генді, що був заступником командувача і командувачем американських збройних сил в Европі, а з кінцем березня ц. р. відходить в стан спочинку по 37 роках активної військової служби. „Одначе я не вірю — заявив ген. Генді — що комуністи зможуть перемаршувати впоперек Европи". Ген. Генді звернув увагу на те, що в 1949 р., коли він перейняв командування, в Европі було тільки 50,000 американського війська і невеличке летунство. Тепер є там 400-тисячна американська армія і 400 найновіших бойових літаків, тузіні атомових гармат і 130 стратегічних та тактичних летунських баз. Ці збройні сили можуть стримувати совєтську навалу до часу, аж поки будуть змобілізовані всі потрібні для війни збройні сили.

Англія хоче торгувати з сателітськими державами

Лондон. — Між англійськими і мадярськими державними колами почалися розмови про відновлення торговельних взаємин. Вони перервалися були в 1949 році, коли мадярський комуністичний уряд заарештував англійського промисловця Сандерса, обвинувачуючи його у шпигунстві на користь Англії. Сандерса пізніше з в'язниці звільнили. Подібні розмови ведуться з польською делегацією, яка прибула до Лондону. На травень передбачено переговори з Чехословаччиною. Найбільшою перешкодою для відновлення нормальних торговельних фінансових взаємин з совєтськими сателітами є переведення в цих державах „націоналізації" приватних підприємств, в яких були інвестовані англійські капітали, інакше кажучи, конфіскація англійського майна.

В СВІТІ

● У Берліні, в смузі між західньою і східньою частинами міста, прийшло до цілоденної бійки, коли десь із 300 комуністів вдерлися з східньої зони. Демонструючи проти західньо-европейського оборонного пакту, що передбачає створення европейської армії.

● Верховний Совєт СССР, членів якого „вибрано" в комедії виборів 14 березня ц. р., збереться на свою першу сесію 20 квітня ц. р.

● Австрійський уряд перестеріг відомого з другої світової війни маршала німецького летунства Кессельрінґа, який перебуває на феріях в Зальцбургу, щоб він не їздив по Австрії і не відвідував своїх колишніх товаришів зброї, теперішніх австрійських громадян.

● На одній з комісій Об'єднаних Націй обговорювано справу громадянства тих жінок, які виходять заміж за громадян інших держав. Делегат ЗДА повідомив, що його держава звернулася до всіх держав з пропозицією залишити за такими жінками їхне попереднє громадянство аж поки вони самі його не зречуться, прийнявши громадянство своїх чоловіків.

● Президент Італії, професор економії Луїджі Інаваді, скінчив учора 80 років життя. Того самого дня минули 10-ті роковини вбивства німцями 335 цивільних італійців у печерах в Арденах. З цієї причини, правда, вшанування по всій Італії на честь през. Інаваді, приспущено до половини щоглі. Інаваді взяв участь у жалобному поході на честь жертв нацистської розправи.

● Дві маленькі сестрички, 6-літня Анна Шварц і 5-літня Лорен, просмикнулись непомітно поміж оточенням королеви Єлисавети II під час її відвідин в Аделейді в Австралії, і всунули здивованій королеві в руки дві 3-центові монети, як дарунок для двох її малих дітей.

● 43 колишні громадяни Польщі, Німеччини, Латвії, Литви, Юґославії і інших країв стали американськими громадянами на першій того роду церемонії, що відбулась у західній частині Берліну. Всі вони служать у допоміжних частинах американської армії, стаціонованої в Німеччині.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БЕЗГЛУЗДЯ

Хтось хоче доконче зробити з сенатора МекКарті мученика, а потім героя, пише Дейвид Лоренс, вашингтонський кореспондент часопису „Ню Йорк Гералд Трібюн". Стараються це осягнути — очевидно проти своєї волі — якраз ті, що хотіли б не тільки виелімінувати з переслухань Підкомісії протиамериканських діянь нерозумні та шкідливі методи допитів, але й позбутися МекКарті з Сенату. Хто пильно слідкує за тим, що пише кожного дня преса проти МекКарті, той готов погодитися з Лоренсом. До того Лоренс пригадує на доказ свого твердження дуже гостру кампанію проти „республіканського прогресиста", сенатора Роберта М. ЛаФоллета старшого. По його смерті писала про нього американська преса з найбільшими похвалами. Деякі чинники з Висканснну хотіли б тепер позбавити МекКарті сенаторства. А під час першої світової війни Легіслятура стейту Висканснн зверталася до Сенату, щоб він позбавив сенаторства ЛаФоллета. ЛаФоллет був тоді проти війни і публічно, на вічах, промовляв проти неї, заявляючи, що не вірить у принципи, задля яких Америка пішла до війни. Неперебірлива кампанія проти ЛаФоллета не мала успіху. Що більше, як виборча акція заставила б. президента Трумана промовляти в Висканснні, то він згадував ЛаФоллета як „великого героя" і побажав стейтові Висканснн видавати з себе більше ЛаФоллетів.

МекКарті непогамований, але таким самим був і ЛаФоллет, пише Лоренс. „Історія може повторитись", перестерігає Лоренс, тим більше, що противники МекКарті переступають в боротьбі границі здорового розсудку. Прикладом цього може бути факт, як пише „Ню Йорк Гералд Трібюн" з 23 березня, що в одній з дуже відомих протестантських церков у Ню Йорку проповідник заатакував Католицьку Церкву за те, що „в ній могла народитись така людина, як МекКарті". Додамо, що проти цього поступку відразу гостро виступили дві нюйоркські газети, і то такі, що поборюють МекКарті.

Багато противників МекКарті вживають у боротьбі з ним таких самих поганих способів, які вони закидають сенаторові та Сенатській підкомісії. Лоренс пригадує сенатора Гефліна з Алабами, як він тому кілька років атакував у Сенаті Католицьку Церкву як установу. „Його слова були нерозумні", пише Лоренс, але нікому не впало в голову, щоб його за них викидати з Сенату. Такі речі „лібералн" звичайно забувають, і це є їхня слаба сторінка теж і в боротьбі з МекКарті. Через таке їх поступування готові знайтися і такі, що вважатимуть МекКарті „мучеником", який терпить за те, що хоче вичистити комуністів з уряду та армії.

Та вже найбільше безглуздя, коли бачимо, як дехто намагається втягнути в боротьбу з МекКарті президента Айзенгавера. Навіть Волтер Липпмен став по боці тих, що хотіли б знищити МекКарті авторитетом президента держави. Справу ставиться так, неначе б в Республіканській партії та державі є тепер два авторитети: Айзенгавер і МекКарті. З цього виходило б, що президентові Айзенгаверові треба б, спираючись на свою екзекутивну владу, знищити МекКарті, бойкотуючи не тільки його, але й цілу Сенатську підкомісію, в якій він головує, щоб таким чином показати Америці й світові, яке його становище в тім конфлікті та хто є „босом" в партії й країні. Липпмен запевняє, що переважаюча більшість американських громадян стане по боці президента і що тим самим його перемога запевнена. Таке поступування уважає Липпмен „конституційним". Це має бути „рятування" прерогатив президента, гарантованих Конституцією, проти таких узурпаторів як МекКарті. Щойно тоді, коли таке станеться, президент Айзенгавер стане справжнім провідником — в уряді й партії.

Так „рятують" різні Липпмени Конституцію та престиж президента держави! Про те, що в демократії повинні б робити порядок в таких випадках в першу чергу виборці, а далі такі установи, як Конгрес, ні слова згадки. Отже демократична зброя, якою є бальот, так, якби не існувала. Кажуть, що задовго на неї ждати! Отже треба робити порядок іншим способом, не зважаючи на шкоду з такої поведінки. Чи не клясичний приклад безглуздя, спричиненого розбурханими пристрастями.

РОЛЯ ДОЛЛЕСА

Державний секретар Джан Фостер Доллес, здобув собі загальне признання як керівник американської закордонної політики.

Кореспонденти, що стежать за кожним рухом дипломатів у Вашингтоні, мають свої джерела інформацій про подробиці різних політичних потягнень теперішнього секретаря. Вже тепер розповідають „історії" про те, як перебирав він урядування в департаменті стейту з приходом до влади республіканської адміністрації на початку минулого року. Найпершою його справою було скликати відповідальних співробітників в своєму департаменті і пред'явити їм список двадцяти їхніх обов'язків. На цій конференції він переходив з черги від одного обов'язку до другого, а коли дійшов до обов'язку п. з. „плянування політики", заявив: „Я обмежуся до цього останнього пункту: плянуватиму політику сам".

Рік, який минає від того часу, потверджує, що Доллес справді зосередив свою увагу на плянуванні американської політики, залишаючи інші справи своїм співробітникам. Він не цікавиться адміністраційними чи там „механічними" урядовими справами; так само не виявляє інтересу до особового складу персоналу в своєму департаменті — а цей персонал охоплює 11,000 осіб. Для персональних справ він має підсекретаря, якому дав повну волю в наладнуванні відносин між особами і персоналом як цілістю й департаментом, а сам присвятився головно одній справі — обмірковуванню пред'явлюваних йому інформацій і способів наладнування закордонної політики.

Ця роля припала йому не тільки з конечности, але й у висліді його минулого досвіду. Під час зустрічі з совєтським міністром закордонних справ Молотовим, Доллес у кількох промовах пригадував, що був як не спостерігачем, то учасником різних конференцій і мав нагоду завважувати „помилкові потягнення" Молотова, які пізніше довели до трагічних наслідків. Коли Молотов пропонував перервати нараду, очевидно на те, щоб дістати нові інструкції з Москви, то Доллес ніколи не давав пізнати, що він порозумівається з Вашинґтоном, але сам вирішував, коли треба було йому зустрітися з іншими західніми міністрами, а коли діяти самостійно.

Становище Доллеса до деякої міри відмінне від становища його попередників. Загально відомо, напр., що президент Рузвелт сам плянував закордонну політику, а державні секретарі мали лише обмежену ролю. Наступник Рузвелта, президент Труман, передавав цілковито ведення закордонних справ або Маршалові або Ачесонові, одначе, коли йшло про проголошування засад закордонної політики, то робив це сам, як, напр., в справі охорони Греції і Балканів від совєтської агресії. Таку саму тактику виявив Труман при стримуванні агресії в Кореї у червні 1950 р.

Доллес, порозуміваючись з президентом Айзенгавером в справах зовнішньої політики, не тільки впливає на становище президента, але й сам перебирає на себе проголошування деяких її засад, і цим відрізняється від інших державних секретарів. Відома заява Доллеса на адресу азійських комуністів про те, що становище З'єдинених Держав „залежне в першу чергу від спроможности дати негайну відплату відповідно до засобів і місця, згідно з своїм вибором". У першій половині січня Доллес виголосив в Ню Йорку промову, в якій з'ясував далекойдучі засади американської зовнішньої політики. Ця промова звернула на себе увагу, зокрема, тим, що порушені в ній справи виявив не президент, а Доллес.

Відомо також, що затримання Болена на становищі американського амбасадора в Москві — це була думка Доллеса, яка перемогла, всупереч незвичайно сильним впливам інших провідників Республіканської партії.

Коли президент Айзенгавер проголошує якісь рішення або пляни, що стосуються закордонних справ, він заздалегідь обговорює їх з Доллесом, і таким чином панує повна гармонія уряду в закордонній політиці, яку підтримують теж і демократи. Тому політику Доллеса треба вважати з повним правом „американською політикою". Наслідки такого діяння Доллеса вже можна завважити тепер, а ще більше можна буде пізнати їх, коли прийде час на реалізування задуманих плянів.

Н. В.

РЯТУЮТЬСЯ ЦІЛИНАМИ Й ОБЛОГАМИ

I. Казахстан має наздогнати Україну

Катастрофальний стан сільського господарства в Совєтському Союзі змушує провідників совєтського уряду і партії шукати якогось виходу з кризи, і вони шукають його в широкому розгортанні нових сільсько-господарських... плянів.

Критичною ситуацією сільського господарства займався пленум центрального комітету комуністичної партії СССР, що закінчився дня 2 березня ц. р. прийняттям постанови п. з. „В справі дальшого збільшення виробництва зерна в країні і в справі освоєння цілинних і облогових земель". Постанова ця була прийнята після доповідей Маленкова і відомого колишнього московського сатрапа в Україні Нікити Хрущова. В пленумі центрального комітету компартії брали участь, як подає совєтська преса, урядовці місцевих партійних, совєтських, сільсько-господарських і заготовчих органів, а також голови колгоспів та працівники радгоспів (совхозів).

В постанові сказано, що „важливим і цілком реальним джерелом збільшення виробництва зерна на протязі короткого часу є поширення засівів зернових культур шляхом освоєння облогових і цілинних земель в районах Казахстану, Сибіру, Уралу, Поволжя і частинно в районах Північного Кавказу". У зв'язку з тим совєтські можновладці ставлять своєму апаратові завдання: „освоїти" в згаданих районах 13 мільйонів гектарів землі і дати в 1955 році нових 1,100-1,200 мільйонів пудів зерна. Щоб виконати це завдання, пленум запропонував мобілізувати в усіх совєтських республіках добровільців, передусім кваліфікованих агрономів та інженерів-техніків, які б мали здійснити поставлене партією завдання. Водночас постанова передбачає застосування примусу, кажучи, що „бракуюча кількість робочої сили для новоорганізованих совхозів на нових землях має бути поповнена шляхом організованого набору".

Хто знає совєтську дійсність, зрозуміє, що таке „організований набір". І цього дійсного стану не прикриють дальші урочисті заклики постанови, мовляв, „кожне підприємство, кожна установа й організація повинні вважати своїм почесним обов'язком висилку спеціялістів і кваліфікованих робітників із свого колективу, які б виявили бажання їхати на роботу в райони освоєння нових земель".

Для заохоти „добровільців" постанова передбачає цілу масу привілеїв: виплачування грошової субвенції виїжджаючим у висоті тримісячної заробітної платні, безкоштовний переїзд на місце призначення, збільшення на 30 відсотків виплат за трудодні робітникам рільничих і тракторних бриґад, збільшення на 25 відсотків виплат за трудодні колгоспникам і встановлення 15-відсоткової доплати в 1954-55 рр. до заробітної платні всім працівникам совхозів, зорганізованих на „освоєних" землях.

Пропаґанду за виїздом спеціялістів і робітників у заплянований для „освоєння" райони розпочато ще перед пленумом ЦК компартії та ухваленням „історичної" маленковсько-хрущовської постанови. Найперше відгукнувся ЦК комсомолу, який прийняв окрему поставу „Про організоване відрядження в добровольному порядку на роботу в МТС і радгоспи, що освоюють нові землі" 100,000 механіків з-поміж комсомольців і безпартійної молоді. Дальша пропаґанда пішла в совєтській пресі і по мітинґах, організованих компартією.

Головну увагу в партійному пляні „освоєння нових облогів і цілин" звернено на Казахстан. Сигналізувала про це московська „Правда" ще 24 грудня м. р., вмістивши статтю „прем'єра" Казахської ССР Тайбекова із ствердженням, що „в Казахстані є велетенські невикористані резерви для розвитку зернового господарства", зокрема, що там є „величезні масиви цілини і багатолітніх перелогів". Вслід за цим для здійснення партійних плянів вислано до Казахстану одного з видатних членів совєтської урядової верхівки П. Пономаренка, недавнього члена президії центрального комітету компартії і водночас міністра культури СССР. Приїхавши в Казахстан, Пономаренко став там першою особою, себто секретарем казахстанської компартії, провів чистку і дозволив вибрати себе депутатом до Верховного Совєту СССР.

Ролю й вагу Казахстану в совєтському пляні „освоєння цілин і облогів" з'ясував і підкреслив саме П. Пономаренко у своїй передвиборчій промові, виголошеній на зібранні виборців алма-атинської міської виборчої округи дня 10 березня 1954 р., що її повний текст подала вся совєтська преса на другий таки день, поруч з передвиборчими промовами К. Ворошилова й Н. Булганіна. Він (дехто вважає його за українця) говорив:

„Працюючим Казахстану припала велика честь зайняти почесне й відповідальне місце у виконанні цього історичного завдання. Республіка зобов'язана освоїти під посів зернових культур в 1954-1955 рр. 6.3 мільйона гектарів цілинних і облогових земель, отже майже половину того, що підлягає освоєнню по всьому Совєтському Союзу. Гуртовий збір зернових культур в Казахстані в 1955 році повинен бути збільшений не менше, як на 550-600 мільйонів пудів... Уже весною цього року колгоспи і радгоспи Казахстану повинні засіяти на цілинних і облогових землях 605 тис. гектарів пшениці і 50 тис. гектарів проса... Казахстан має всі можливості для того, щоб не тільки виконати, але й перевиконати поставлене завдання. Велетенські масиви надзвичайно родючих земель Казахстану лежать незорані і заховані в них багатства лежать без руху... В республіці є більше як 30 мільйонів гектарів виявлених безумовно придатних для хліборобства земель. Площа неосвоєних родючих земель творить понад 12 мільйонів гектарів... Освоєння 6,3 мільйона гектарів цілинних земель означатиме, що розміром посівної площі під пшеницею Казахстан в 1955 році дожене Україну".

Останню фразу присутні на зібранні прийняли, як подає совєтська преса, „бурхливими оплесками". І це зрозуміло. Завдання бо поставлене ясне: Казахстан має наздогнати, а то й перегнати Україну, стати новою житницею Москви. І має це статися під проводом українців (коли правда, що П. Пономаренко — українець) і руками українців, яких везуть туди тисячами, згідно з постановою „Про організоване відрядження в добровільному порядку".

Але про те, як відбувається мобілізація робочих сил для Казахстану і з кого їх рекрутується — в черговій статті.

Бути членом Українського **Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!**

В. В. Е.

КНИЖКА ПРО СКИТАЛЬЦІВ

Під кінець минулого року появився твір, п. з. The Wild Place (Дика місцевість) Катерини Юлм (Kathryn Hulme). Назва твору це переклад назви німецької місцевости Wildflecken. У Вільдфлекені був табір скитальців, що часом начисляв до двадцяти тисяч осіб. Був це табір в основному польський, але й українська група досягала тут часом двох тисяч осіб. Внаслідок політичного напруження, що настало в цьому таборі, українці переходили з Вільдфлекену до інших таборів.

Авторка твору, каліфорнійка, американська письменниця, пробувала різних занять у житті, між інших під час війни була корабельним механіком. Вона, людина золотого серця, прибула до скитальчих таборів, щоб нести допомогу бездомним. П'ять років працювала як директорка УНРРА і ІРО. Найдовше задержалася у Вільдфлекені (1945-1947), і її твір головним чином передає враження з цього табору, хоч згадує також про табори в Ашафенбурзі.

Перебуваючи в польському середовищі, авторка підпала під вплив польської ідеології, тим більше, що мала між поляками співробітників, які припали їй до вподоби. Була між ними графиня з докторатом філософії, була пані Станіслава, з концентраційного табору, за фахом дипломований інженер, та її шофер (з-за Буга), бувший старшина польського летунства, добрий механік. Їхньою долею переймалась авторка ніби власною. Полякам спочатку не вільно було еміґрувати. Вони мали вертатися в Польщу. Пізніше дозволено і їм еміґрувати. Графиня з труднощами дісталася до Америки. Шофер, навіть по виїзді авторки додому, залишався ще в Німеччині: така химерна доля буває часом у скитальців. Здавалося б, адміністрація таборів мала вплив на переселення. Але часом не мала жадного впливу.

Скитальці не здавали собі справи, яку велику працю мусіли виконати урядовці УНРРА, чи там ІРО. Очевидно, що не всі урядовці ставилися однаково до своїх обов'язків. Але дехто з них мав праці дуже багато, в тому числі й наша авторка. Транспорти скитальців прибували безпляново, і при їх великій кількості тяжко було їх обслужити. Крадежі таборового майна були звичайним явищем. Часом навіть управа табору брала в цьому участь. Але авторка набрала враження, що поляки — патріотичний нарід. Поляки зуміли переконати її, що передвоєнна Польща сягала по Одесу (ст. 46), і що Львів, Рівно і Станиславів — споконвічні польські міста (ст. 47). Утрата цих міст — це, мовляв, утрата половини території Польщі, це щось таке, коли б Америка втратила все, що є на захід від ріки Міссурі аж по Тихий океан (ст. 48). З таким станом поляки, пише авторка, не можуть погодитися, як не погодилася б Америка віддати в чужі руки Каліфорнію та інші західні стейти. Як бачимо, авторка несвідомо пропаґує польський імперіялізм. Бажаним було б, щоб авторка в новому виданні твору усунула речі, не згідні з історією і дійсністю.

Авторка дає барвні образки з життя скитальців, їхніх свят, їх повороту до Польщі і т. д. З одним транспортом вона сама їздила в Польщу. Авторка описує, яких засобів уживала адміністрація, щоб спонукати поляків вертатися на батьківщину, включно з двомісячним харчовим приділом для тих, що від'їжджають. Адміністрація була змушена пропаґувати неправду про Польщу.

З характеристичних явищ таборового життя завважує авторка велику кількість породів, — найвищий відсоток у світі, коли взяти на увагу статистику різних держав. Це було виявом ненормального життя таборовиків. Донощицтво було також знаменним явищем у таборах, головно під кінець. Воно найчастіше походило з найближчого середовища обвинувачуваних. Часом доносили, пише авторка, особи, близькі, як власна тінь, тим людям, на яких вони робили доноси.

Щодо поодиноких національностей, то жиди заімпонували авторці зорганізованістю. Вони самі керували своїми таборами. Від'ємно висловлюється авторка про естонців і латишів, що, мовляв, співпрацювали з Гітлером. Хвалить авторка українську поліцію та її команданта. На ст. 172 пише, що патріотизм українців неменший від польського. Українців називає „гордими, арогантними і дуже інтеліґентними".

Сидіти в таборах було дуже важко, і тому таборовики прагнули вирватися в світ. З цього користали деякі канадійські промисловці, пропонуючи двадцять центів за годину праці. Деякі польські священики намовляли скитальців погодитись на такі умови, бо їм вони видавалися корисними в порівнянні з оплатою праці в Польщі. Та урядовці, зазначає авторка, не хотіли прикладати рук до такого торгу невільниками. Авторка це відзначає корисну діяльність американських священиків різних віроісповідань у несенні допомоги в переселенні.

Твір The Wild Place, написаний дуже цікаво. Авторка його має безперечний обсерваційний і епічний талант. Все це робить з твору цінний людський документ, що повинен звернути увагу не тільки скитальців, але кожного, хто шукає доброї книжки.

КОМПРОМІС МІЖ ХРИСТИЯНСТВОМ І РОСІЙСЬКОЮ СИСТЕМОЮ НЕМОЖЛИВИЙ

Ню Йорк, Н. Й. — Ветеран американських дипломатів і бувший голова Опікунчої Ради Об'єднаних Націй Френсіс Б. Сейр заявив у своїй проповіді в Протестантській Єпископській Церкві в Ню Йорку, що комунізму не можна знищити аж поки християнство не стане наймогутнішою силою в цілому світі. Він твердив, що „компроміс між християнством і тією системою, яка панує тепер у Росії, неможливий". Християнство стоїть перед „критичною ситуацією", яку мусить опанувати, щоб виграти затяжну боротьбу проти комунізму. „Екзальтований націоналізм" мусить зникнути, а його місце має зайняти „дух міжнародного братерства", бо внаслідок поступу вся земля стала одним світом, і кожна нація залежна щодо сирівців від інших націй, а думання кожного народу від інших народів. Тоталітаризм повинні заступити демократії, а віру в матеріяльну силу — віра в одного Бога, що над усім панує.

Роман Придаткевич

СПОМИНИ ПРО ЖИТТЯ НЕСТОРА НИЖАНКІВСЬКОГО

(1)

Пізнав я Нестора Нижанківського, здається, 1910 р., коли він, ґімназист, зловлений на забороненому балю, мусів перенестися зі Стрия до Львова. Він мешкав у вдови українки в великій кімнаті з Миколою Шлемкевичем, Василем Косаревичем, Стешкевичем, якого називали „кадетом", бо хотів перенестися до кадетської школи, і, здається, з молодим Гарасимовичем зі Стрия, якого за його короткий зір називали „сліпим". Всі, а особливо Нестор, докучали вдовиній донечці — одиначці, а на фортепіяні своєї хазяйки Нестор та Микола грали майже безперестанку, коли тільки бували вдома. Я приходив туди часто на проби, бо Нижанківський та Шлемкевич були моїми акомпаніяторами. Я не пам'ятаю мого тодішнього репертуару, мій незабутній учитель Евген Перфецький не давав мені творів понад мої сили, а те, що я грав, мусіло бути якнайчесніше випрацьоване. Мої обидва піяністи також дуже чесно відносилися до творів, які я з ними вчив. Однак з Нестором ми часто спільно імпровізували — він на фортепіяні, а я на скрипці, і кожного разу ми дивувалися, що це імпровізування творило якусь цілість. Правда, ми знали один одного дуже добре. Наша „публіка" нас ніколи не „збивала" з настрою, як часом буває на прилюдних концертах, а виражала свій подив.

Цього самого і наступного року я був запрошений батьком Нестора, о. Осипом Нижанківським на сольовий виступ в Стрию, а другим разом також зі струнним квартетом. Челістом був Букшований („Басістий", потім полковник УСС), другою скрипкою — Роман Рибчак і віолістом — Рубінгер. Першого року хлопці-брати і Нестор навчили мене їздити на ровері і я з Нестором фотографувалися. Нестор в той час був учнем Музичного Інституту ім. Лисенка в клясі фортепіяна і вчився „всього можливого", як казав директор інституту Володимир Шухевич, у д-ра Людкевича. Нестор любив часто пригадувати, як він акомпаніював в Стрию Сальомеї Крушельницькій та феноменальній скрипачці моїй добродійці та учительці (1907-1909 р.) П. Шедрович-Ганкевичевій. Він не міг забути її твору „Верховина", що, як у нас водиться, пропала, і часто казав, що ця фантазія, — це найкращий український скрипковий твір. Навіть скрипка Страдіварія по смерти пані Ганкевич десь пропала, як мене повідомлено.

Мені була не тільки приємною, але й корисною приязнь з висококультурною українською музичною сім'єю, де, здавалося, концентрувалося галицьке музичне життя. На мене робило враження оповідання Нестора, як то розвивався талан композитора Топольницького під проводом о. Остапа, а особливо, як батько самого Нестора провадив, себто задержував його під час творення або переґравання твореного, і з місця давав пораду, як в цьому моменті з матеріялом поступити. Я ж сам, маючи батька різьбаря, з великою артистичною інтуїцією, знав як багато важить для розвитку творчого таланту того роду духове порозуміння батька зі сином.

В 1913 р. я виїхав до Відня на студії в Академії Музики та Університеті завдяки підмозі д-ра Теофіля Кормоша і писемним інформаціям М. Шлемкевича та медика Остапа Приймп. Вони обидва стали справжніми віденцями, хоч Шлемкевич був у Відні всього один рік, і помагали мені, провінціялові, як могли.

Зі Львова 2 березня 1914 року я одержав від Нестора листа: „Ти бурчав на мене, чому я не йшов відразу до Відня? Але з чим? Та техніка, яку я мав, то було препінь нич. Я тепер поволі приходжу до себе, але хоч непевність, невдоволення і погані відносини коло мого старого (він покинув працю на широкій арені і перенісся назад на село) дуже спиняють мене в поступі наперед... одним словом я чую, що не маю у Львові, що робити довше. Найфатальніше це, що мене завізвали до відслуження решти при війську (7 місяців) — ну, мені останніми часами легше зі серцем і готові задержати. Здається, що в переїзді через Відень я задержусь і побачимось... Я був на вечерку України, і на масковім — накрутив трохи... голову, та й тільки".

Нестор приїжджав до Відня з початком війни в 1914 році. Тоді я почував себе вже „старим віденцем" і мав своїх добродіїв та приятелів як панство Пелліхи. В їх гостинному домі жив, як у Бога за дверима, пів року. Були дуже прихильні до мене також панство Карановичі, Дольницькі, Кулачковські та ін. Нестор, що знову став моїм акомпаніятором, склав вступний іспит до Музичної Академії як студент фортепіяну, в клясі свого учителя зі Львова, Лялевіча, а разом ми були студентами в клясі гармонії і контрапункту новоназначеного учителя, д-ра Йосифа Маркса. Він був знаменитий як композитор того жанру музики, імпресіоніст, а його „пісні" до власних текстів, — це дійсно шедеври. Майже всі вокалісти включали його „пісні" у свої програми. Маркс розбуджував творчий запал в клясі гармонії, однак в клясі контрапункту він був безнадійно недосвідчений і вимагав вивчати напам'ять правила з поганого та перестарілого підручника Херубіні. З тої причини ми, себто Нестор і я, безперестанку з Марксом сварилися.

У березні 1915 р. я відійшов до австрійської кінноти, а Нестор дістав покликання до свого піхотного полку. Відпроваджуючи мене до потягу і знаючи, що я іду до безпечнішого роду війська, він запевняв мене, що на фронті піддасться до неволі. Дня 31-го березня 1915 р. я одержав від нього листівку: „Нині вполудне їду... як приїду на місце — напишу і тоді попрошу Тебе, щоб Ти частіше писав".

Аж 22-го травня 1918 р., будучи на італійському фронті, я одержав від о. Остапа Нижанківського листа: „Так, він (Нестор, Р. П.) вернув путем незаконним із російського полону... сидить тепер в Завадові... і відвіктовує здорово все, що стратив у неволі. Техніки фортепіянової не втратив, а того я дуже боявся. Дуже ми тішилися б, коли б (Ви) змогли хоч на часочок до нас загостити, тим паче, що й молодший син Стефан вернувся з Альбанії..."

Лист від Нестора з 26 травня: „Колись, як стрінемось, побалакаємо... а нині я скажу Тобі те, що якби не фортепіяно та музика, прийшлося б, здається, перенестись на лоно Авраама... Скажу коротко: у мене знищена рука — і нічого в душі не співає.... Сум огортає мене, коли подумаю, скільки я втратив. І за що? З початку я дещо в полоні писав. Побільше на чоловічий хор, та дещо на один голос. Все це добрі речі, тому, що на більші у мене не було просто сили писати. А тепер попрошу Тебе, любчику, щоб Ти таки написав про себе... Знаю лишень, що Ти був в „Майстершуле". Що Ти зробив за той час, що написав, де і коли концертував?"

Ми побачилися з Нестором та його дорогим батьком аж я приїхав, по розвалі Австрії, з італійського фронту до Стрия, щоб зголоситися до українського війська. А що в дорозі заскочила мене інфлюенца і я пробув три тижні в гарячці в шпиталю в Лінцу, панство Нижанківські рішили мене відгодувати. Нас чотирьох хлопців заїдали все, що клали на полумиски. Для приладження двох підсвинків запрошено „пана" м'ясара і челядника, яким віддавано всі пошани, щоб „свинство" вийшло якнайсмачніше.

ЗВІДОМЛЕННЯ

УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ

ЗВІДОМЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ІНСТИТУТУ

Шк. рік 1953-54, це рік всебічного поглиблення і поширення діяльности Укр. Муз. Інституту в головних двох напрямах: внутрішньо-педагогічному і зовнішньому: зв'язків з громадянством і установами. Звітуючи про працю Музичного Інституту за час від 1 вересня 1953 до кінця лютого 1954, ми так і залишимо цю схему двоподілу, для більшої прозорости нашого звідомлення.

НАВЧАННЯ

1. УЧНІ

У вересні 1952 вписалося до Муз. Інституту 143 учні. В червні 1953 було в Муз. Інституті вже 185 учнів, у вересні 1953 (початок другого шк. року) вписалося в центральному Інституті і шістьох відділах 252 учні, а сьогодні є їх 284. Наведені числа говорять про постійний зріст скількости учнів і рівночасно про це, що існування фахової, музичної школи не лиш доцільне і корисне, але й конечне. Зрештою, відтвердження цього ми знайдемо в розвиткові самого процесу навчання і у вислідах клясифікації, як показникові музичного потенціялу нашої молоді. У відношенні до років навчання Укр. Муз. Інститут має сьогодні на I нижчому 77 учнів, на II н. 75, на III н. 67, на IV н. 25 учнів. Середній курс: I — 23, II — 7, III — 4, IV — 3. На I вищому — 1 учень. Учениці II вищого і концертового років приготовляються, одна до осягнення в червні свідоцтва зрілости, а друга до одержання мистецького диплому. Наявність великої скількости учнів на нижчих роках є явищем додатнім, яке запевняє добрий стан і розвиток фортепіянового та скрипкового виконавства в майбутньому. Та проте число учнів скрипаків все ще пропорційно занизьке (на 284 учнів 30 скрипаків). Учнів сольоспіву зовсім мало (5). Невже нема охочих молодих людей з голосами вступати в сліди славних і добрих українських співаків? Чи трудність вибитися в американському співацькому світі може бути до цього перешкодою? З віольончелістами ще гірше. Нема ні одного учня, мимо цього, що до диспозиції центрального Інституту поставила своє уміння проф. Людмила Тимошенко-Полевська, визначний педагог віольончелі.

2. КЛЯСИФІКАЦІЯ

Ріст числа учнів Укр. Муз. Інституту йде в парі з їх поступом в навчанні. Останні піврічні іспити, що відбулися в централі і всіх відділах упродовж місяця лютого, дали добру нагоду переконатися, що загальний рівень всіх учнів значно піднісся, а поступ у поодиноких випадках навіть перейшов наші сподівання. Доказом цього є осягнення ноти „визначно" аж у дев'ятьох випадках, коли цю саму ноту минулого шк. року признано тільки трьом учням. Цього року, на півріччі, ноту „визначно" одержали такі учні: Л. Крушельницький, М. Чапельська, Д. Якимів (Ню Йорк), І. Кондра, Жд. Кравців, Р. Савицький (Филаделфія), М. Шлемкевич (Елизабет), В. Кобзар і Л. Рудницька (Пассейк). Загальне покращання рівня учнів і так скорі визначні досягнення в індивідуальних випадках є вислідом своєрідної атмосфери, посиле-

навчально і організаційно спільнота Укр. Муз. Інституту.

3. ПОПИСИ

Від початку цього шк. року відбулося загалом одинадцять пописів учнів Укр. Муз. Інституту: в Ню Йорку (3 закриті), 2 Филаделфія (1 закритий), 1 Нюарк (для Нюарку, Елизабет, Пассейк і Джерзі Сити), 1 Честер, 1 Клівленд. На цих пописах виступали 173 учні, не враховуючи струнного ансамблю в Ню Йорку, та камерних груп в Ню Йорку, Филаделфії і Клівленді. Коли зважити, що кожний учень виконував найменше два малі, або один великий твір, які мусіли бути дуже солідно підготовані і випробувані, то можемо собі уявити, яку велику скількість енергії дітей зужилося в корисному напрямі і як багато молодих характерів оформлялося і нагиналося до видержливости і послідовних зусиль. Кім цього не забуваємо, що кожний учень мусів ще і до іспиту приготовити матеріяли з ґам, етюдів, поліфонії і сонати. Це величезна робота, про яку саме нам йде і яка одинока запевняє сталий проґрес. На закінчення шк. року Укр. Муз. Інститут відбуде знову в централі і всіх відділах низку публічних пописів, крім яких будуть теж: попис учнів кляси Р. Савицького (Ню Йорк, 27 березня), самостійні вечори двох „визначних" (Л. Крушельницький, Ню Йорк, 17 квітня, та Жд. Кравців, Филаделфія), окремий попис в Ню Йорку учнів відділів (24 квітня), і репрезентаційний річний концерт в залі Народного Дому (23 травня), Ню Йорк, на якому виступлять учні-солісти з Ню Йорку і відділів, як також струнний і вокальний ансамблі, та учні кляси мистецтва слова.

4. ХОРИ — МИСТЕЦТВО СЛОВА

У жовтні урухомлено в Муз. Інституті в Ню Йорку дитячий хор — як один з побічних предметів, завданням якого є познайомлювати учнів з хоровою, дитячою літературою, привчати їх до уміння вслухуватися в ансамблевий спів і самим його виконувати. Такий хор є рівночасно практичним доповненням науки сольфежу. Цю клясу провадить Ігор Соневицький. Подібну справу урухомлено від 7 березня у Филаделфії під керуванням Юрія Оранського, з тим, що до учнів Інституту долучуються там теж позаінститутські діти, які при цьому будуть проходити спеціяльний курс сольфежу. В реалізації цієї справи видатно допомагає т-во „Самопоміч" у Филаделфії, яке погодилося покосити половину коштів, дало домівку і члени якого займаються безпосередніми організаційними проблемами.

Маючи на увазі зв'язок музики зі словом і деклямацією, Укр. Муз. Інститут відкрив в Ню Йорку під керуванням арт. Олімпії Добровольської окрему клясу „Мистецтво слова", предмет, який покищо не нараховує ної, послідовної праці учителів і учнів Інституту, до чого ми не так легко дійшли б, коли б музичне навчання відбувалося тільки в поодиноких, приватних студіях, без всього, що дає великого числа учнів, але який, гадаю, є для всіх охочих набути добру дикцію, навчитися правильно деклямувати і говорити (майбутні актори), надзвичайно потрібний.

5 ТЕОРЕТИЧНІ ПРЕДМЕТИ

Всі учні є обов'язані слухати і бути іспитованими з теоретичних предметів. З цього обов'язку звільняється тільки учнів до 6 року життя, або таких, що через велику віддаль не можуть окремо на ці виклади приїжджати і тих, які ці предмети студіюють приватно, або в інших школах. Сьогодні центральний Інститут і всі відділи поділені на 23 групи, в яких учні слухають викладів: музичної грамоти, основ музики I і II, сольфежу I і II, гармонії I і II, та інструментознавства. З бігом часу, може ще й з кінцем цього шк. року, дирекція Муз. Інституту має намір впровадити новий предмет: музична література і зв'язане з нею т. зв. „сприймання музики", основане на демонстрації відповідних творів з грамофонних платівок і поясненні слуханого матеріялу окремим учителем цього предмету. Цей предмет можна уважати ключевим, коли брати під увагу потребу загального музичного образування учнів Інституту.

6. ВІДДІЛИ

В шк. році 1952-53 Укр. Муз. Інститут мав шість відділів: Филаделфія, Честер, Елизабет, Джерзі Сити, Нюарк, Пассейк — із сотнею учнів. Цього шк. року прибув ще один відділ в Клівленді (Огайо) з понад 30 учнями. Тепер всі відділи нараховують 150 учнів. Про новостворений відділ в Клівленді я мав нагоду звітувати тому кілька днів окремо на сторінках „Свободи". Відділи в околиці Нюарку з адміністраційних оглядів і для кращої організації праці, творять тепер спільно одну велику клітину Муз. Інституту, не затрачуючи при цьому своєї автономії, як місцеві експозитури Інституту, з власними учителями, теоретичними предметами і Батьківськими Комітетами. Головним керівником тих всіх відділів є піяністка Дарія Каранович. У вересні і листопаді дирекція Муз. Інституту одержала пропозиції відкрити відділи Інституту в Бостоні і Ню Гейвені. Причина, що ще досьогодні цих відділів не відкрито, лежить частинно в певних труднощах льокального характеру, а частинно теж у браку фондів на покриття організаційних видатків, зв'язаних з конечністю поїздок до тих міст.

7. УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ЗБІР

Закінчуючи внутрішні справи Українського Музичного Інституту, треба підчеркнути, що в цьому шк. році Інститут занотовує у свойому Учительському Зборі цілий ряд нових назвиськ з-посеред українських музичних педагогів, що виявили бажання, або не відмовилися співпрацювати з Муз. Інститутом. Є це в Ню Йорку: Людмила Тимошенко-Полевська (віольончеля), Микола Фоменко (теоретичні предмети і фортепіян), Аліція Вучинська (скрипка), Леся Вахнянин, Галина Мирошниченко, Р. Шуль (фортепіян), Олімпія Добровольська (мистецтво слова). У Филаделфії: Наталія Котович, Богдан Перфецький (фортепіян), та Ярослав Меґасюк (скрипка). Загалом під цю пору в Українському Музичному Інституті працює тридцять три українські педагоги, які бажають своїм умінням і досвідом послужити справі музичного образування молоді.

II. ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДЯНСТВОМ І УСТАНОВАМИ

1. БАТЬКІВСЬКІ КОМІТЕТИ

При централі Музичного Інституту і при всіх його відділах існують Батьківські Комітети, провід і члени яких, в міру своїх можливостей, допомагають Інститутові нав'язувати тісніший контакт з громадянством і стараються роздобути для Інституту якісь, принаймні мінімальні, фонди. Батьківський Комітет в Ню Йорку (голова п. М. Клецор) улаштував в залях Літ. Мист. Клюбу Товариський вечір, на якому представники Укр. Муз. Інституту мали нагоду поінформувати громадян про справи Інституту і на якому поодинокі промовці з-поміж численно зібраних чільних громадян висказували свої враження з приводу діяльности Музичного Інституту. На цьому ж вечорі, за почином п. В. Пуйди, який зложив для Інституту 300 дол., деякі з присутніх задеклярували від себе, як річний даток, певну квоту в загальній сумі 345 дол. Про цю готовість Громадянства допомогти Укр. Інститутові буде сказано ще нижче, в уступі про фінанси. Батьківський Комітет у Филаделфії (голова п. Р. Савчак) улаштував просфору для учнів Інституту і запрошених гостей. В програму цієї просфори входили, між іншим, теж продукції декількох учнів Інституту. Подібно і в інших містах Батьківські Комітети стараються допомагати праці Інститутів і не раз своїм справді жертвенним піклуванням улегшують розв'язання неодної проблеми.

2. ІМПРЕЗИ

Від вересня 1953 різні установи зверталися до Укр. Муз. Інституту в справах своїх імпрез, щоб дати виконавців, чи щоб допомогти зложити програму, чи щоб взагалі оформити музичну частину академії, або цілий концерт. Дирекція Укр Муз. Інституту в кожному випадку виходила радо назустріч таким проханням і в майбутньому буде це саме робити, застерігаючи собі однак право домагатися точного додержання її умови відносно якости інструменту, потрібного часу на відповідну підготовку учнів, чи цілої програми і т. п. З імпрез, в справі яких звернено до Муз. Інституту, треба вичислити такі: Міжнародна Жіноча Виставка, Радієва передача з нагоди Ювілею Капелі Бандуристів, концерти Р. Придаткевича (співорганізаторами були Літ. Мист. Клюби в Ню Йорку і Филаделфії), дві академії з нагоди 700-ліття Львова у Филаделфії, організація концерту з нагоди наукового конґресу НТШ і УВАН (концерт не відбувся з причин від Інституту незалежних) і врешті організація святочної академії, улаштовуваної найвищими католицькими кругами з приводу Марійського Року у Филаделфії, що є запляновано на травень. При цій нагоді треба згадати про вечір фортепіянової музики Таїси Голінатої — Богданської, що відбувся в Нюарку старанням місцевого відділу Муз. Інституту.

3. СПРАВИ ФІНАНСОВІ

Заторкуючи справи фінансів Інституту, скажемо, що Інститут все ще базує свою фінансову господарку на т. зв. адміністраційних оплатах учнів. Ці оплати уможливлюють 1) давати перманентні знижки певним групам учнів, 2) оплачувати частину теоретичних предметів, 3) покривати видатки на оплату заль, строєння інструментів, найконечніші поїздки (зворот тільки ефективних коштів білету) і кореспонденцію. Тут треба додати, що оплату за винайм домівки в Літ. Мист. Клюбі в Ню Йорку (150 дол. місячно) складають самі учителі і що вся, щораз більша адміністраційна праця членів дирекції і деяких учителів є безплатна. Від жовтня 1953 Муз. Інститут старається про субвенції від наших установ. Дотепер одержано тільки у Филаделфії на місцевий відділ Інституту від филаделфійської філії УККК 50 дол. та від управи Горожанських Клюбів 25 дол.

Від центральних установ ще очікуємо вирішення цієї справи, залежно від конвенцій, зборів і засідань цих установ. Коли пригадаємо, що першою умовиною визнання нашого Інституту американськими музичними і урядовими чинниками є його фінансове забезпечення, тоді буде ясно, чому дирекція Муз. Інституту так усильно старається про це забезпечення. Але, крім формального визнання, яке все ж таки є тільки формально - урядовою справою, Укр. Муз. Інститут має цілий ряд проблем і плянів, яких без грошей ніяк не можна реалізувати, а які були б без сумніву з великою користю не тільки для самого Інституту, як навчальної установи, але і для всієї музичної справи: нові відділи, стипендії, інструменти, бібліотека нот і плит, музичне видавництво, організація тематичних, камерних і симфонічних концертів, конкурси на нові твори і т. д. Всі ці справи могли б бути у нас поступово здійснювані і без формального визнання нас американськими чинниками, так само, як уміння і відомості, які ми дасмо нашим учням, мають свою реальну вартість, також без формального визнання. На разі, поза нижче названими, більш, чим скромними датками установ, Укр. Муз. Інститут одержав готівкою від п. д-р Н. Гайворонської 25 дол., як також частину музичної бібліотеки бл. п. п. М. Гайворонського і цінні фотокопії фортепіянових творів М. Лисенка, вартості 180 дол., від п. В. Пуйди 300 дол., п. Е. Засвської 20 дол., п. О. Стецури 25 дол. Крім цього задекляровано річно такі суми: інж. А. Осадца 50 дол. (інж. Осадца постарався також про кілька десятків дармових карт вступу на концерти симфонічної оркестри, з чого наші учні мали велику користь), інж. Захарченко 50 дол., мґр. Л. Крушельницький 25 дол., п. Никифозяк 25 дол., п. Копачинська 25 дол., п. Коваль 25 дол., інж. М. Букоємський 25 дол., мґр. В. Захарчук 25 дол., п. М. Клецор 25 дол., п. М. Леванісів 25 до. Всіх громадян, що зложили свою пожертву на цілі Укр. Муз. Інституту готівкою, або деклараціями, дирекція Інституту уважає своїми першими, щасливими спонзорами.

Роман Савицький,
директор Укр. Муз. Інституту.

УВАГА! ДЖЕРЗІ СИТІ Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

МІСЯЧНІ ЗБОРИ 25-го ВІДДІЛУ У.Н.С. відбудуться в середу, **31-го березня,** о год. 7-ій ввечорі в приміщеннях **„Свободи"** при **81-83 Ґренд Стріт, Джерзі Сити, Н. Дж.**

На порядку нарад є **Конвенційні Проєкти** та відповідні доручення відділовому делеґатові на конвенцію УНС.

Після нарад буде висвітлений кольоровий репортажний фільм продукції п. **Софрона Федіва:**

„НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ".

Прохається всіх членів Відділу з Джерзі Сиви й околиці взяти обов'язково участь в цих важливих нарадах та побачити в живих образах останнє велике досягнення УНСоюзу і його членства — „Союзівку".

Управа Відділу.

Нове видання повісті Ю. Шкрумеляка

„ЧОТА КРИЛАТИХ"

Дивні пригоди з воєнних часів.

Ціна $2.00.

Замовлення з належитістю слати:

"HOWERLA", 41 E. 7th St., New York 3, N. Y.

У СПРАВІ 4 ТОМУ „КОБЗАРЯ" Т. ШЕВЧЕНКА

Видавництво „Тризуб" і УВАН повідомляють оцим шановних передплатників „Кобзаря" Т. Шевченка під редакцією проф. Л. Білецького, що четвертий том цього „Кобзаря" вийде трохи пізніше, як передбачалося. Треба було перевести підготовчу працю до цього тому значно довше, як думалося. І ця праця забрала більше часу, що й затримало своєчасний його вихід з друку в кінці березня цього року.

Четвертий том вийде в кінці травня ц.р. або на початку червня. Він містить у собі кінець біографії Шевченка, всі твори, починаючи від 1857 р. аж до 1861 р., цебто до смерти поета; статті до всіх поодиноких творів і загальні статті: 1) Світогляд поета: загальний, релігійний, державницький і політичний, естетичний; 2) Як творив Шевченко; 3) Стилістика і ритміка творчости Шевченка; нарешті, Пояснення до окремих творів і Показник.

Оформлення цього тому таке саме, як і попередніх трьох томів. Крім того, до IV тому ввійдуть дві кольорових ілюстрації і 10 звичайних.

Отже, і цей том буде мати різноманітний і цікавий зміст, багато ілюстрований і по-мистецьки оформлений. І коли він на два місяці запізнився, то винагородою цього часу буде внутрішній зміст його, і передплатники не тільки не пожалують того, що вихід його затримався, але будуть задоволені його вичерпним змістом.

Ціна всіх чотирьох томів у темно-синій оправі із золотими написами $22.50
В ясно-синій оправі із золотом $25.00

Увага! Передплату приймається тільки у канадійській валюті.

Передплату посилати на таку адресу:

Trident Press, P.O. Box 3626, Winnipeg, Man. Canada.

УВАН і Видавнича Спілка „Тризуб".

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

Дітройт, Міш.

Шевченківські Роковини.

„А всім нам вкупі на землі
Єдиномисліє подай,
І братолюбіє пошли".

Так молився Тарас Шевченко в далеких кирґізьких степах і тими словами закінчив свою промову п. Михайло Бажанський на Святі, яке влаштувала дня 14 березня, в новій авдиторії парафіяльної школи, Федерація Американських Українців стейту Мішіґен у стосорокову річницю народження Тараса Шевченка.

Програму Свята розпочала Українська Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка „Заповітом", який святочна громада вислухала стоячи. Відспіваний по мистецьки „Заповіт" відразу викликав на залі святочний настрій. Святочну промову на тему: „Дань українських поетів Шевченкові" виголосив п. Михайло Бажанський, голова Літературно-Мистецького Клюбу. Тема промови нова і бесідник уже від перших слів зацікавив слухачів і держав в напрузі їх увагу до самого кінця. В своїй промові п. Бажанський напровадив ряд українських поетів, які в протягу десяток літ у формі своїх поезій приносили дань „кріпацькому синові а своїому некоронованому королеві". Від П. Куліша, І. Франка, Л. Українки почерез ґенерацію Є. Маланюка і О. Стефановича аж до наймолодшого покоління поетів Яр. Славутича та Л. Полтави — всі вони надхнені огненним словом Генія — жили й свою творчість включили під знак Шевченкового володіння. „Шевченко — це для багатьох маяк, які може б і потонули були в чужому морі, але Шевченко своїм Кобзарем заглушив всі сумніви і вагання, бо він сам у своєму житті не знав вагань і сумнівів".

Миле враження зробив Жіночий Хоровий Ансамбль під кер. Гр. Китастого, який відспівав: „Закувала сива зозуленька", „Дівчинонька по гриби ходила" — народні пісні і „Козак від'їжджає" — муз. Кошиця. Хор нагороджений гучними оплесками відспівав наддаток: „Ой, вишенько, черешенько".

На святочні деклямації треба вибирати твори короткі, але міцні і таким твором був на святі: „Розрита могила", а передав його дуже добре п. Гр. Надрєтний.

Першу частину закінчив соліст п. П. Садовий піснями: „Реве та стогне" і „Ой, чого ти почорніло зелене поле" — слова Шевченка, музика Лисенка.

Сердечно вітали і дякували за добре виконання пісень знану солістку з хору ім. Котляревського п. Теклю Шаран, яка відспівала: „Ой, не світи місяченьку" — народна пісня і „Ягіол ночі" — із „Запорожця за Дунаєм".

На кінець програми Капеля Бандуристів виконала Літературно-музичну композицію творів Т. Шевченка в укладі Григорія Китастого. Капеля почнала піснею „Реве та стогне" а в половині пісні виступає славний деклятатор-бандурист Іван Уманців і починає: „На розпутті кобзар сидить" — капеля втихає, а коли Уманців доходить до слів: „Утни батьку" — Капеля співає пісню: „Ой, літа орел". І так понад пів години переплітається пісня з говореним словом при звуках бандур з чудовім пов'язанню, часом Капеля дає місце артистові, а часом деклятатор своїм могутнім голосом гремить понад піснею, Капеля співає: „Встає хмара з-за лиману", „Думи мої", „Ой, нема, нема", „У турецькій по тім боці", „Гей, злітались орли", а тимчасом артист Уманців водив заслухану громаду аж на кирґізькі степи, злітав разом з думами Шевченка під синє небо України, плив Синім морем в поході на турків, просив громаду слухати в Скутарі спів невільників і на тлі пісні „Про Петлюру" закінчує свою деклямацію словами відвічної правди: „В своїй хаті своя правда і сила і воля". Стихають бандуристи, мовкнуть бандури, заля як заніміла, але за хвилю зривається буря оплесків майже тисячної громади, яка довго-довго, дякує бандуристам. Кілька разів намагається п. Китастий підірвати Капелю до Національного Гимну, але оплески щораз більше міцніють. Громада не хотіла дати себе збудити з того чарівного сну і аж по наддатку: „Вставай народе з руїн, вставай" встала і разом з Капелею заспівала „Ще не вмерла Україна". Ми чули Капелю багато разів, на її власних концертах, у великих залях, і при інших нагодах, але такого піднесення, як тим разом, ще не було. Здавалося, що сам Шевченко зі свойого портрету нашіптує слова бандуристам, а вони, додавши до них серця, злива́лись з слухачами піснею в одну громаду в великій любові до дорогої України. Нам здається, що Капеля як цілість, так і солісти, пп. Садовий, Погорілий, Зайферт, перейшли того дня границі можливости. Проспівана композиція та чудова форма поєднання слова з музикою в один монументальний твір, була розроблена Григорієм Китастим в Німеччині. Ми чули його другу подібну працю: „Запорозька Січ". Щасливий Дітройт, що може разом з бандуристами влаштовувати такі незабутні свята.

Ми бачили п. І. Решетилович, ми чули її фортепіяновий супровід, і вона творила гармонійну цілість з іншими виконавцями тієї чудової програми.

Свято обійшлось без зайвих відкрить, подяк, виступів, традиційних капелюхів, що було дуже корисним для програми.

Федерація, повідомляючи про не єдине в цьому році Свято Шевченка, просила громадянство Дітройту: „Хай той день з'єднає нас всіх для добра великої української справи, а це буде найбільшим даром для великого Борця за українські ідеї". Ми були б набрали більшої пошани самі до себе, якщо одна група була б відкликала свої, в порівнянні зі Святом Шевченка, незначні імпрези на заході і сході Дітройту в тих самих годинах.

„Єдиномисліє подай,
І братолюбіє пошли".

Іван Білоус.

Нюарк, Н. Дж

З діяльности Української Чорноморської Січи.

Товариство Українська Чорноморська Січ в Нюарку проявляє живу діяльність особливо в останніх роках, коли до управи ввійшли молоді люди з тут родженої молодої ґенерації.

На 1954 рік вибрано управу в слідуючому складі: Микола Мирош — голова; Микола Шишковський — заст. голови; Маріян Кормило — рекордовий секретар; Адам Лесняк — фінансовий секретар; Іван Чуй скарбник; Петро Струк — заст скарбника. До Контрольної Комісії ввійшли: Михайло Литвин, Іван Атаманець, Джім Мельничук.

Дня 21 січня відбуто урочисте заприсяження нової управи.

Товариство живо цікавиться політичними подіями в американському і українському житті. Українська Чорноморська Січ перша відгукнулася на заклик Українського Конґресового Комітету, та вислала листи до конґресменів стейту Ню Джерзі в справі підтримки резолюції ч. 58. Також члени Січі, а саме пп. Василь Ґураль, який до речі є комішенером в Гиллсайд, Н. Дж., Теодор Маселко та Михайло Литвин у великій мірі причинилися до проголошення губернатором стейту Ню Джерзі Р. Майнером Українського Дня 31-го січня 1954. Рівнож мейор міста Нюарку Лев Карлін довершив проголошення Українського Дня в Січовому Домі.

В цьому році припадає п'ятнадцятліття набуття Січового Дому. Січовики вирішили відзначити цю важну подію в Нюарку бенкетом. До підготовки бенкету вибрано комітет, який очолює п. Іван Атаманець, старий і активний член Січі.

В останньому часі відновлено занедбану ділянку спорту. Спортовий Комітет, в склад якого входять д-р Юліян Бемко, Микола Шишковський, Іван Чуй, Джім Мельничук, Василь Фера, Йосиф Плечій та Адам Прикода, зорганізував при Січі Бовлінґ Тім та Вескет Бол Тім (кошиківка) із наймолодших січовиків. Комітет докладає всіх зусиль, щоб ділянку спорту при Січі поставити на належному рівні.

Не можна поминути мовчанкою жертвенности січовиків на релігійні, національні та харитативні потреби. Високо оцінюючи виховання нашої молоді в рідній школі, Січ пожертвувала на будову Української Школи в Нюарку $1,000. На Національний Фонд Січ вплачує щорічно по $100. Не забувають січовики і за братів за океаном. На українських воєнних інвалідів Січ вислала $110, а на допомоговий фонд Українсько-Американських Ветеранів вплачено $25.

В Січовому домі приміщується безкоштовно цілий ряд громадських товариств та організацій. Українська Чорноморська Січ, завданням якої є вести національно-державне виховання та освідомлення своїх членів, розвиток фізичної вправности та оборона політичних прав України, докладе всіх зусиль, щоб ці завдання виконати успішно.

Січовик.

В КАРАКАСІ ПРИЙНЯТО РЕЗОЛЮЦІЮ ПРОТИ ІНТЕРВЕНЦІЇ І ТОТАЛІТАРИЗМУ

Каракас, Венесуеля. — На політичній комісії Десятої Міжамериканської Конференції більшістю 19 голосів прийнято резолюцію про те, що латинсько-американські держави гарантують громадянські права і заявляються проти сторонньої інтервенції та тоталітаризму. Від голосування здержався представник Гватемалі, а представник Коста Ріка взагалі був відсутній, бо уряд його країни не погоджується з авторитарним урядом Венесуелі, де конференція відбувається. Ухвалена резолюція не має правної сили, але має велике моральне значення, і з нею мусять рахуватися уряди латинських держав Америки. Представники Еквадору і Мехіко нарікали, що під час дебат цю резолюцію обчімхано та позбавлено тієї сили твердости, якої надали їй її автори, і що, мовляв, голосували за нею лише тому, що не було іншої резолюції.

Шановний Читачу!

НАРОДНИЙ ФОНД ЗАМИНАЄ СВІЙ ДІЛОВИЙ РІК! ПОСПІШІТЬСЯ НАДІСЛАТИ СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК!

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721 Church St. Sta., New York 7, N. Y.

З наших буднів

КНИГИ — МОРСЬКА ГЛИБИНА

Пригадую: Науковий З'їзд НТШ і ВУАН (сто доповідей!) сміливі та широкі пляни Наукового Інституту Америки, виклади на Українському Народному Університеті, невгаваючий ремонт Дому Української Культури і той шум, що здіймався колись довкола Української Культурної Ради при УКК, — і після того міркую собі нераз:

А якби так, наприклад, якийсь чужинець, що цікавиться нашим життям, спитав нас:

— Слухайте, мої милі українці, стільки у вас Академій, Інститутів та інших домів культури, а покажіть мені в Ню Йорку якусь порядну вашу бібліотеку і випозичальню книжок!

То скажіть, тепер, куди ми його запровадили б і що йому показали б? . . . Одну бібліотечну шафку в Т-ві „Дністер" і другу, в Літер. Мистецькому Клюбі?

Каже один стурбований батько:

— Пане, то трагедія! Дочка моя кінчить „Джуньйор Гайскул", а рівночасно ходить на Курси Українознавства, бігає по „Пластах", бере лекції фортепіяну, належить до спортового кружка і так далі. Ну, забивається дитина, іншими словами. То вже мене просить: „Тату, піди по хатах, чи по книгарнях і роздобудь мені на лектуру твори Коцюбинського! І „Хіба ревуть воли" — Мирного! І „Золотий Гомін" — Тичини! І . . . так далі. То я ходив три тижні по знайомих, поки з великої ласки позичив на три дні „Фатаморгану!" А якби була наша випозичальня . . .

Ба, якби була! . . .

Каже мені другий добродій:

— Ех, не робіть з того трагедії! Нащо й кому придалася українська бібліотека? Стара еміграція багато не читає, а з ґрінорами знаєте як є: одні зачитуються в польських романах, другі в московських, треті в німецьких, а тих, дорoстаючих, більше тягне до англійського, як до свого. Поставте, пане, хрестик над нашою літературою в Америці!

Отож, пане добродію — песимісте, ви помиляєтесь і то грубо! Факти говорять інакше.

Відвідав я недавно Публічну Бібліотеку при 10-й вулиці і спитав панночку, що завідує слов'янським відділом, чи є якесь зацікавлення відвідувачів українськими книжками.

— Навіть дуже велике, — запевнила мене панночка. Недавно ми закупили найновіші українські видання на суму 600 долярів. Перед тим купили за 300 дол. Але книжки пропадають ще скорше, як ми вспіваємо докупляти. Так зручно їх виносять, що не знати — хто, коли і як. Вже третій раз потягнули Загальну Енциклопедію, що коштує тепер 60 дол. А я більше купувати не буду, — все одно пропаде.

То я тепер спитаю вас, пане добродію - песимісте:

— Люблять наші люди книжки, чи не люблять?

Ікер.

ЛІТЕРАТУРНО МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ В НЮ ЙОРКУ

В СУБОТУ, 10-го КВІТНЯ 1954 Р.

В ЗАЛІ ВАШИНҐТОН ІРВИНҐ ГАЙ СКУЛ

П'ятий Великий Літературно-Мистецький ЯРМАРОК

В програмі: соля, дуети, квартети, танок, сатирична поема, гумореска.

Участь беруть:

Леся Вахнянин, Дарія Каранович, Іванна Кононів, Рома Прийма, Іванна Прийма, Галина Хамула, Євгенія Чапельська, Ганна Шерей. — Іван Керницький, Роман Левицький, Михайло Ольховий, Зеновій Осічук, Петро Ромен, Володимир Юркевич.

Конферансьє: Лідія Крушельницька.

Початок о годині 7-ій вечора.

Білети в ціні $1.00 і $1.50 можна набути в книгарнях: „Арка", Білоус-Тищенко, „Говерля", „Сурма" та крамницях: „Еко" й „Кооператива".

Увага! Шікаґо! Увага!

Нова українська лікарка й хірурґ

Д-Р ЛІДА КОЛОМИЙЦЕВА

відкрила

ЛІКАРСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ

при 837 норт DAMEN AVE. (ріг Шікаґо й Деймен),

і приймає хворих на внутрішні недуги, жіночі й ДИТЯЧІ

В ПОНЕДІЛКИ, СЕРЕДИ Й П'ЯТНИЦІ

від год. 2:30 до 4:30 попол. — й від 5 до 7 ввечорі.

Телефон: HU 6-5720

НОВЕ ВИДАННЯ СУРМИ — НОВЕ ВИДАННЯ СУРМИ

МУЗИКА ДО СЛІВ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

(з акомпаніяментом Піяна)

На городі коло броду (сопран)	М. Лисенко
Як-би мені мамо, намисто (сопран)	„
Ой люлі, люлі (сопран)	„
Ой, стрічечка до стрічечки (сопран)	„
Хустино (сопран)	„
У перетику стояла (сопран)	„
Туман, туман долиною (сопран)	„
Ой умер старий батько (сопран)	„
Плавай, плавай, лебедоньку (сопран)	„
Якби мені черевички (сопран)	П. Сениця
Ой одна я одна (сопран)	В. Заремба
Не тополю високую (сопран)	„
На вулиці не весело (сопран)	„
Утоптала стежечку (сопран)	„
Закувала зозуленька (сопран)	М. Лисенко
Материн жаль (меццо-сопран)	„
Ой, я свого чоловіка (сопран)	„
Утоптала стежечку (сопран)	В. Заремба
Над Дніпровою сагою (сопран)	„
І багата я, і вродливая (сопран)	„
Через гору піду (сопран)	„
Тралала, тралала (сопран)	„
Як би мені мати, намисто (сопран)	„
Сирота (думка) (сопран)	Н. А. Маркевич
Утоптала стежечку (сопран)	Я. Степовий
Калина (сопран)	В. Заремба
Полюбилася я (меццо-сопран)	М. Лисенко
Нащо мені чорні брови (сопран)	В. Заремба
Ой, умер старий батько (контральт)	М. Лисенко
Ой, одна я, одна (сопран)	„
Нащо мені чорні брови (сопран)	„
Над Дніпровою сагою (контральт)	„

(Одна пісня 50 цнт.)

Всі 32 пісні в гарнім альбомі, обкладинка Ярослави Сурмач, $2.00.

Замовляйте:

SURMA BOOK & MUSIC CO., 11 E. 7th ST., NEW YORK 3, N. Y.

ПРАЦЯ

TRAINING SCHOOL

BERLING'S Школа прикрашування тортів, печива і солодощів.
Нові курси; вдень або ввечорі
1465 3rd Ave. (82.-83. Str.)
Tel.: RE 4-5475.

HELP WANTED—FEMALE

ФРИЗІЄРКА
Повний час, або на „вікенд". "Air conditioned" заля. Добра платня.
LA SALLE BEAUTY SALON
3545 Riverdale Avenue
Riverdale, N. Y.
KI 3-2929

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ФРИЗІЄРКА,
Мусить бути досвідчена.
Стала праця — добра платня.
Голоситись:
JOHN HAIRDRESS
69 East Post Road, White Plains
Phone: WHite Plains 9-3690

TRIMMERS
До прикрашування капелюхів. Досвідчені. Добра платня, приємне окруження. Голоситись сейчас.
MAYFLOWER HAT CO.
1887 Bathgate Ave., Bronx, N. Y.
Phone: CY 9-5266

ОПЕРЕЙТОРКИ.
Досвідчені в шитті суконок і комплетового одягу. Можна заробити $55 тижнево й більше. Стала праця. Голоситись:
RAY DRESS CO.
154 Baltic St., Brooklyn, N. Y.
(2 Block Court St.) Cross Town Bus.

СЕКРЕТАРКА
Книговод
Мусить бути досвідчена і говорити по-англійськи. Стала праця, $50 тижнево. Голоситись:
A. CHARSKY
1402 Lexington Ave., N. Y. C.
(92nd & 93rd St.) AT 9-6242

FOR RENT

ДО ВИНАЙМУ НА ЛІКАРСЬКУ КАНЦЕЛЯРІЮ
64 E. 7th Street, 4 великі модерні кімнати, надаються на бизнесові бюра або професіоналів
M. ROBBINS
111 Second Ave., New York City
AL. 4-9806

ЧИ РОБИТЕ ПОДРУЖНІ ПЛЯНИ?
Цей гарний готель спеціялізується у виготовленні весіль та інших суспільних нагод.
Величава заля
Вигідні фотелі
Смачне меню
Досвідчена обслуга звертає увагу на кожні подробиці.
Phone Banquet Dept. EL. 5-7300
BEEKMAN TOWER HOTEL
A smart convenient location in exclusive Beekman Hill section.
49th ST. and 1st AVE., N.Y.C.

БУДІВНИЧІ

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
Будуємо виключно для українців по цілій Америці. Маєте будівельну проблему? Кличте нас. [illegible] Церкви, Нар. Доми [illegible]
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co.
96 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

НІОДНА КУЛЬТУРНА ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ ОБІЙТИСЬ БЕЗ РІДНОГО ЩОДЕННИКА

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОД. МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про одержання Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахові. Залож. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близ. 10th St.
NEW YORK CITY

REAL ESTATE

OL. 8-0578
USED LUMBER
We deliver
3" flooring $30 per M, sheathing Dressed 2x4—6-8-10-12 flush doors Timber, steel, brick, plumbing supplies
C. B. WRECKING
New York blvd., cor. 115 Ave. Jamaica, N.Y.

MERRICK, L. I. — $15,500
Чудова околиця Flower Hill, модерний мур. і обтинк. дім, 6 кімнат, централ. заля, викінчений підвал з баром, комб. сітки, двері, площа 75x100; догідні умовини; власник переїжджає.
From 9-5 Dickens 6-6464; evenings or weekends SUnset 1-0231.

WOODSIDE — $11,000
1-родин. дім — 6 кімнат і веранда — олив. огрівання; обтинкований — цілковито відновлений; бл. шкіл, церков і всіх комунікацій. Найкраща нагода на Queens.
E. D. JUBER — Broker
6010 Roosevelt Av., Woodside, L.I.
HA. 9-1771 — NE. 9-9398

ДОСКОНАЛИЙ ВКЛАД ГРОША!
West Bronx Concourse, околиця, 46-родин. дім, $22,000 бара, Чистий дохід 16%. Довголітній мортгедж.
ARTHUR WEYL & CO.,
1917 Harrison Ave., Bronx, N. Y.

BARGAIN!!
Наріжний, апарт. Дім, склепи, $13,500 бара, чинш $11,500, дохід $2,700, мосяжні рури; довголітній мортгедж, без посередництва.
ARTHUR WEYL & CO.,
1917 Harrison Ave., Bronx, N. Y.

MODERN DEVELOPED FRUIT FARM
Приблизно 130 акрів; 6 відокремих будинків в знаменитому стані при дорозі 99 в Dutchess County, N.Y. Добрий на вклад гроша й інші цілі: Писати: M-18-A—Rm. 830 — 11 W. 42 St., N.Y. or call Worth 2-0194.

Bruckner - Blvd.-Waterbury Ave. Bronx, N. Y.
19 домів 1 і 2 родинних (доступні до околиці) $16,000 й більше, 6 простірних кімнат, заля, сосн. голівудська кухня, 1½ лазнички, веранда, олив. огрівання, гараж. Підвал на поземі вулиці, легко до переоблення на 2-ий апарт. Ц.l. 10% вплати, 20-річний мортгедж. — Також 2-род. 5 і 4½ — 4½ і 4½. Всі модерні удогіднення, наріжні, відповідні для професіоналів.
V. MILITELLO TA 9-6838

TERRIFIC INVESTMENT
Times Square — Rooming House і умебльовані апартаменти. Винайм за 9 років. Оборот $17,200. Добрий чистий дохід.
Ціна $25,000. Готівки $18,000.
Посередник TR. 5-0827
M-19 — Rm. 830 — 11 W. 42 St., New York City

КУРЯЧА ФАРМА на 1700 курей, стодола надається на курник на 2000 курей, новий 2-повер. курник для вилуплювання курчат. Модерний 8-кімн. дім, модерн. устаткування; камінна дорога. Alfred Noetzel, Briggs H'way, Ellenville, N. Y.

ФАРМА НА ПРОДАЖ.
170 акрів, 16-кімн. дім, 2 стодоли, 2 курники, гараж на 2 авта — 1 кахлеве сіло. Надається на пансіон, або дім видужуючих. Пишіть до: T. Mayer, Augusta, N. J., Sussex Co., або телеф.: Branchville 2238.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

КОЛИ СТРАЖДАЄТЕ ВІД НЕВРАЛГІЧНИХ БОЛІВ
ТО НЕ ЗАБУДЬТЕ ЦЕ ПРОЧИТАТИ
Кожний суглоб і кожний мускул може стати джерелом болісних страждань. Ноги, колина, руки, лікті, крижі, шия й пальці — коли вони болять, спричиняють докучливі муки, про які тільки ви, що страждаєте можете знати. Але ось добра новина для вас у повідомленні тих, що вже пробували ANTRO formula для полегші в невральгічних болях.
Багато з тих, що думали, що вже ніколи не будуть сміятися радісно повідомляють, що їхні болі зникли після перших кількох доз цих чудових ліків. Тож нащо непотрібно страждати, коли ви можете дістати допомогу. Виріжте цю вирізку до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y., а тоді дістанете два пакунки цього чудового ліку ANTRO FORMULA (звичайна ціна $6.00) відворотною поштою. Читачі цієї газети можуть заплатити поштареві тільки $5.00 (крім поштової оплати C.O.D.). Але спішіть поки ANTRO ще можна набути.
Ім'я ...
Адреса ...
Місто ... Стейт ...

REAL ESTATE

МУРОВАНИЙ ДІМ на продаж. Легко до переоблення на 2-родинний, 2 кухні, 2 лазнички, постійно гаряча вода, газ. парогрівання, 3 поверхи, велика веранда, 10 різних кімнат. Готівки $11,000 з мортгеджом $12,000. A. Gamsaragan, 18 Barrymore Blvd., Franklin Square, L. I., Tel. FL 4-1467.

KUHRE AVE. — PELHAM BAY
2 род. дім, містимість на 6 і 6, олив. огрівання, 2 гаражі, 1 бл. до школи, склепів і підземки. Добрі умовини.
SCOVOTTI
1717 Crosby Ave., Bronx, N. Y.
TY 2-3711

South Jersey — Real Bargains
Фарми, відпочинкові доми
Бизнесові нагоди, посілості.
Пишіть до нас Ваші вимоги.
J. J. ANGELO
Hammonton, N. J. Phone: 1100

LAKE RONKONKOMA й окол. Будуйте на Вашій площі доми — 4½ кімнат, комплет. олив. огрівання. Подвійна будова. $5,700. Без завдатку.
EILERTSEN
COPENHAGEN HOTEL
Ronkonkoma 9-9385; 9-8574

Mt. Vernon, Chester Hill, Sec. Center Hall, 12-кімн. дім, відповідний для лікаря або дентиста, або для багаточисельної родини. Знамениті умовини. бл. склепів, шкіл й інш. Жадає $23,500. Приймається оферти для полагодження маєтку.
MO. 8-5938
M-18 — Rm. 830—11 W. 42 St. NYC

EAST ISLIP, L. I.
9 кімнат, 3 лазнички, модерні, гараж, стодола, ставок, 30 акрів. Близько затоки.
Жадає $50,000.
Кликати:
ISLIP 3-3262

Ultra Modern egg & poultry Farm. Всі автоматичні вирядди, все практичне нове, тривкі будинки, A-1 condition, авт. наповнювання посудин, скапування водою, засвічування, розділювачі курників, розсипування підстілок, великі холодні склади, холодильня, чистільня, повне вінування фарми і все можливе знаряддя; вода, газ, електрика до всіх будинків, продуктивний дохід, багато землі на город й розбудову.
Великий модер. дім — вільний. Чудове положення і вид. Близько Susquehanna, Високо і сухо між York і Harrisburg. Ціна на скорий продаж. Пишіть: Harmony Roost (Cly), R. #1 York Haven, Pa. Phone Manchester, Pa. 3816.

Мурований 2-род. дім і великий склеп близ. Ave. U Sta. B.M.T. підземки. Склеп можна зараз зайняти — надається на дитячу одежу, вовн. плетені річі, на салон краси та інш. Поміркована ціна. Можна винайміти тільки склеп. Бизнесова дільниця.
RICCA
2019 W. 8th St., Brooklyn, N. Y.
ES 3-4204

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ФУТЕР у Фірмі
ВУЙКІВ і КОПЕЦЬ

Маємо на випродажі куниці; камінні і лісові мінки і соболі. Дешеві ціни. Виконуємо на замовлення елегантні футра, з найкращого гатунку шкірок. Переробляємо всякі футра за найновішими фасонами. Приймаємо до переховування на літній сезон. Доставa на місце.
Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. FURRIERS
111 E. 7th ST., N.Y. 9, N.Y.
Tel.: Spring 7-8710

Business Opportunity

ЗНАМЕНИТА НАГОДА!!!
Gro-Del-Beer — Морожені харчі.
Huntington, L. I.
Модер. повний виряд — знамените для подружжя, зимовий тижн. дохід $900 — в літі $1,500 Власник відходить — мусить продати. Кликати RA. 8-3431 Mrs. Parisi, 31-32 — 14th Street, Astoria, L. I.

Таверна й гостинниця при руслівим гайвею в North Jersey. Бл. озера. Купуйте перед 15 квітня і заощадите гроші. REGIS E. RALPH, BROKER, 66 Main St., Netcong, N. J. Tel.: NEtcong 2-1128: якщо не відповідає, кл. продавця, NEtcong 2-11611.

ГОТЕЛЬ — 3 повер. з цегли будинок, 14 спалень, 2 їдальні, кухня, вітальня, 4 кабіни, гараж на 2 авта, 3 акри, бар, повний лайсенс. Відкритий цілий рік при Route 9, Hudson, N. Y. Ціна $36,000. Гуртовий прихід $25,000 до $30,000. Пишіть: D. Bondarchuk, R.F.D. #1, Hudson, N. Y. or call N.Y. DE 5-6744 or Hudson 8-9149.

PHYSICIAN
Знаменита нагода для загально практикуючого лікаря. Добре влаштована канцелярія і дім на продаж і центральне положення на Queens, 12½ кімн. Наріжний дім включаючи простірні 4 кімнати бюра, цілковитий вивід і меблі, 6-кімн. мешкання і 2½ компл. підвал. апарт. гараж на 2 авта й інше. Добрі умовини. Кликати NE 9-8605 або HA 9-1973 або писати: M-23 — Rm. 830, 11 W. 42 St., N. Y. C.

REAL ESTATE

4th Street — 120 East, N. Y.
5-повер. апарт. дім — 2 склепи. 12 апарт. гаряча вода, напроти школи, догідно до всіх комунікацій, склепів і інш. Дохід приблизно $4,200. Власник ліквідує
Ціна $15,000
Joseph, 130 W. 42 St., N.Y.C.
LO 3-7275

FT. TICONDEROGA, N. Y.
Умебльований дім, 10 ft. від Lake Champlain $25,000 — готівки $8,000.
BIGGS — FOGARTY AGENCY
18 Forest Ave., Glen Cove, L. I.
Garden City 7-7849
або Glen Cove 4-1986

ІДЕАЛЬНЕ ДЛЯ РОДИНИ.
Elmont—Elmont Rd., бл. церкви св. Боніфатія, 6-кімн. дім, парове огрівання, огрівач GE на оливу, циклонова огорожа, бизнесова дільниця. На продаж 60 ft. фронту або й більше. Згл. до власника: Michael P. Dexter, 692 Elmont Rd., Elmont, L. I.
CUrtiss 5-8325

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ.. КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВИНГС

MISCELLANEOUS

ПІГУЛКИ?
Чому непотрібно терпіти? Для лікування в день і в ночі ми радимо заживати пігулки, які усувають біль. Пишіть чек або моні ордер на $2.50 за комплетним ліком і за БЕЗПЛАТНИМ порадником першої помочі як дарунок.
STERLING LABORATORY
129 B Sterling Avenue
Jersey City 5, N. J.

LUNCHEONETTE — модерна з нержавіючої сталі добра fountain — постійний бизнес, винайм, близ. Boro-Hall Bklyn, близ. бюр, склепи, апарт. домів, шкіл. Ціна ціна $1,000 Кликати від понед. до суботи 10 A.M. до 1 P.M. MU. 3-5164

WIESNER BROS. INC
Спеціаліст похоронних захоронних. Свіжі тяті цвіти, деревця, кущі з нашого власного Green House 2402 Victory Blvd., Staten Island Nr. Bayonne — Elizabeth Bridges
GIBRALTAR 2-5141

MISCELLANEOUS

MEET ME AT THE BOWLMOR
WHERE UKRAINIANS & THEIR FRIENDS BOWL
44 Alleys — Bar — Restaurant
110 University Place, New York
(Bet. 12th & 13th Sts.)
AL 5-8188 — or — WA 9-9770

TWO GUITARS
244 E. 14th St. New York City
OR. 3-5335
Приємна атмосфера, першорядна кухня, українська і модерна музика до танців.
ПРОГРАМА ЩОВЕЧОРА о год. 9 і 12.

ШЕНШИЛІ НА ПРОДАЖ ПО УМІРКОВАНИХ ЦІНАХ.

З огляду на переїзд за кілька тижнів на полудне, поменшуємо кількість наших першорядних звірят, всіх расових і ресстрованих в N.C.B.A.
Ви маєте тепер нагоду розпочати цей розвиваючийся доходовий бизнес, або поліпшити якість вашого теперішнього контингенту.
Смішно низькі ціни, починаючи $400 за пару. Не пропустіть цієї рідкої нагоди, кличте або пишіть зараз!
ESMONT CHINCHILLA FARM
Lamington-Pottersville Road
Far Hills, N. J. P. O. Box 288
Telephone: Peapack 8-0882

ШКІРКИ НА ШИЮ
STONEMARTENS МІНКИ
BAUMARTENS СОБОЛІ
KOLINSKYS ВИВІРКИ
ВИПРОДАЖНА ЦІНА
так низька як $6.50 за шкірку включаючи податок

СПЕЦІЯЛЬНО НА ВЕЛИКДЕНЬ
4 шт. Мінкові шкірки на шию Ranch, Wild & Pestel Mink $25
3 шт. Kolinsky шаль $20
Природні Stonemartens передтим $52 за шкірку $20
5 шт. Шаль з рос. вивірок передтим 39.50 $20
Купуйте тепер весняні футра. Можливість сплати ратами.
FAMOUS FURS, Ltd. 384 JACKSON AVENUE Jersey City
New York Factory FASHION FURS
257 W. 34th St. N. Y. C.

SCHMIDT'S FARM РЕСТОРАН
Fort Hill Rd. & Jackson Avenue West of Scarsdale, West Co. Scarsdale 3-1204
Наша спеціяльність бенкети — прогулькові прийняття й інш. Відкрито цілий рік закрито в понеділки.

The CASA BLANCA
Найліпша еспанська кухня.
• Pasteles
• Pernil
• Arroz Con Pollo
Граю при оркестрі
"EL TRIO LOS DUQUES"
[illegible] в кожну п'ятницю і суботу вечір. В кожну неділю [illegible] атракції.
1021 Manhattan Avenue
Greenpoint-Brooklyn
EV 9-9684

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

ПРОФЕСІЙНА УКРАЇНСЬКА АПТЕКА
під старою німецькою назвою
„ФІШЕРС ФАРМАСИ"
якої власником став мґр. МОДЕСТ АРТИМІВ дипльомований аптекар европейсько - американських університетів виконує всю можливу рецептуру, та має на складі всі препарати народнього здоров'я включаючи лікувальні зела, европейські термометри та п'явки.
АДРЕСА:
FISHER'S PHARMACY — Modest Artymiw B. Sc. Apothecary
4438 Germantown Avenue, Philadelphia 44, Pa.
Phone: Gladstone 5-2401

MISCELLANEOUS

H. ROTH & Son IMPORTERS
First Ave. 1577, New York 28, N. Y.

Імпор. ручні клепані сталеві КОСИ 26", 30", 32" — $4.00, $4.25, $4.50
Рівний держак до коси — $3.95
Імпор. обруч на косу — 90¢
Імп. клепало і ковделце $4.00
Сапа — $2.75
Імп. сталевий рискаль після величини $1.40, $1.50, $1.60, $1.70, $1.90
Імп. сталеві вила — $1.40
Імпор. серп — $1.40
Імп. оселок — $1.25
Жадайте 70 сторінкового ілюстрованого з 400 образками безплатного цінника.
Посилок до $3.00 не висилаємо — кожна посилка йде на COD. Пакунки одягів до Чехословаччини або до Мадярщини — дезинфекуємо та додаємо охоронні документи. — Жадайте інформат. брошури про посилки до Чехослов. і Мадярщини.

BLUE SWAN Баварський Ресторан
West Passaic Street • ROCHELLE PARK, N. J.
Tel.: Diamond 2-9684 OLGA & HENRY WOITSCHECK

Увага! Увага!
СПЕЦІЯЛЬНІ
АЛЮМІНІЙОВІ КОМБІНОВАНІ ОХОРОННІ ВІКНА • ДВЕРІ
ВСІ РОДИ ДОМАШНІХ УДОСКОНАЛЕНЬ.
ПОБИВАННЯ ДАХІВ • ВИПРАВЛЮВАННЯ СТІН • ВИКОННИЦІ • ОГОРОДЖУВАННЯ ВЕРАНДИ • УЩІЛЬНЮВАННЯ ВІКОН • РИНВИ І ПРОВОДИ ВЕНЕЦЬКІ ЗАВІСИ.
За безплатним показом і кошторисом пишіть або кличте.
Прошу голоситися по-англійськи.
Colonial Construction & Supply Co.
1304 WEST FRONT STREET
PL 7-1500 PLAINFIELD, NEW JERSEY

HENRY WEYDIG & SON INC.
Flushing 9-8563
FUNERAL HOME
Charles Weydig, Lic. Mgr.
13-39 122nd ST. COLLEGE POINT, N. Y.

ШЕНШИЛІ
Гарантовані, расові. Досвіду в плеканні непотрібно.
WEIS CHINCHILLA RANCH
Member N.C.B.A.
66-49 Forest Avenue
Ridgewood 27, N. Y.
EV. 1-5319

HOTEL ALBERT
10th St. at University Place
Attractive Newly-Furnished Apartments--Singles--Doubles
Rooms with Bath $12.50 & Up
Rooms with Private Bath $16.00

ШЕНШИЛІ
Футро майбутности.
Добрий вклад гроша.
Можна годувати всюди. Дешева годівля. Першоклясні й ресстр. Пишіть за інформаціями.
Black River Chinchillas
R. D. 1, Mendham, N. J.
Mount Freedom 5-4154

КОРСЕТИ
РОБИМО НА ЗАМОВЛЕННЯ ДО МІРИ.
„Я чуюся в них так добре, що можу в них спати".
Багато наших покупців казали нам це. Ми не поручаємо Вам, щоб Ви вживали це до спання, але вони є ідеально незаступимі на своє призначення.
Поправляє Вашу фігуру.
CORRECTIVE FOUNDATIONS
3716 Bergenline Ave., Union City
UNion 3-0602 (1 Flight Up)

CHINCHILLAS
продаж зі стратою — 3 пари високоякісних і випробуваних самців. Тільки $1,250 з клітками й інші. Кликати:
HUBBARD 7-6222 — N. J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

КОЛЬОРОВІ МОЗАЇЧНІ [illegible]
Продаються в 3-х розмірах.
2¾" дов. $1.15
2¼" " .85
1½" " .60
Пишіть за безплатними інформаціями цих імпортованих товарів.

VALENTI
464 Bay Ridge Avenue
Brooklyn 20, N. Y.

MANITOWOC DEEP FREEZERS 14 CU. FT.—$325
Машини до прання, сушення, холодільники, газові й електричні кухні. Будівничі спеціялісти закладають газові кухні, холодільники, Formica умивальні й кухонні шафи.
C & H Plumbing Specialties Co.
3148 Bruckner Blvd., Bronx, N. Y.
TY 2-4111—4112

SAVE DOLLARS ON SUBSCRIPTIONS
Readers Digest — 8 Months $1.00
Life — 78 Weeks $7.87
Time — 78 Weeks $6.87
All Magazines & Periodicals at Extra Low Prices.
BANNER PUBLICATIONS
251 W 42 St. New York City 36

ШЕНШИЛІ — добрий, великий спеціяльний вибір найкращого роду, наплеканого схрещенням.
Показ нагороджених на виставі MARY LEE CHINCHILLA RANCH
198-02 119 Ave. — LA. 5-2428
St. Albans, L. I., N. Y.
Open 7 days — 1 p.m. — 10 p.m.

COMPLETE LINE of TROPICAL FISH, BIRDS, ACCESSORIES
FISH & CHEEPS PET SHOP
22 — 2nd Avenue
Bet. 1st & 2nd Sts.
Open Daily 10 AM—9 PM
Sundays 11 AM—6 PM
GRamercy 5-6450

РОЗШУКИ

Пошукую Катерину ГРИЦИК (Телефанко) з дітьми Мирославом (11 років) і Орест (4 роки). Хто знає про їх місце перебування, прошу повідомити на адресу:
WALTER HRYCYK
69 First Ave., New York 3, N. Y.

ДО ВИНАЙМУ

Кімната до винайму. Кімната до винайму з приватною лазничкою й електричним холодільником. Умебльована або ні.
Голоситись до:
MIKE ELKO
605 North 7th Street
Philadelphia, Pa.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНОК
Справжня европейська фарба в порошку зі старого краю
Десять (10) красок: червона ясна, пінкова, фіолетова, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя і чорна. Ціна за 10 красок $2.50. Віск пчільний 20 ц. Кістка до писання 25 ц. Пересилка 10 центів.
• **ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ** „Христос Воскрес" в формі книжечок з віршами, ціна за дозин $1.00, 50 карток $3.75, 100 карток $6.00.
• **КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ** на недомагання жолудка, 75 ц. пачка.
• **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ** на впертий кашель. Пачка коштує 75 ц. Красний шафран 25 центів.
Замовлення на C.O.D. не приймаємо.
UKRAINIAN BAZAAR
170 East 4th Street
New York 9, N. Y.

КНИЖКА НА ЧАСІ!
Юрій Яновський
"ЧОТИРИ ШАБЛІ"
Роман, 2 томи за $2.00
Замовляти:
"HOWERLA"
41 E. 7th St., New York 3, N.Y.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте вдень чи в ночі
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET, cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ПЛАТІВКИ СТІНСОНА
Найбільший вибір народніх пісень, класичних, бандуристів, коломийок, танків (інструментальні) і оперних арій.
Понад 1200 награних наголовків до вибору.
МИ ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ ЧАСТИН СВІТУ
Питайте за новим каталогом українських і рос. платівок у Вашій місцевій крамниці, або пишіть до:
STINSON RECORD DISTRIBUTORS, Inc.
27 Union Square West — 2858 W. Pico Blvd.
New York 3, N. Y. — Los Angeles, Calif.
УВАГА! Нам залишилося ще кілька комплетних альбомів опери НАТАЛКА ПОЛТАВКА у виданні DE LUXE в шкіряній оправі. 17 нерозбивальних платівок. — Ціна $15.00

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ НА ЗИМОВУ ГАЛАНТЕРІЮ І КАПЕЛЮХИ!
Можна заощадити від 25 до 40%!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)

Маємо на складі найбільший вибір фільцових КАПЕЛЮХІВ класного виробу, найкращої якости в найновіших фасонах і кольорах. — У нас купені капелюхи приймаємо до перерібки.
Пригадуємо, що маємо відділ Мужеської Галянтерії, а саме першої якости сорочки знаної марки "JAYSON", дощевики, светери з імпортованої вовни, парасолі й інш.
Просимо зайти і переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 1-2 год. рано на хвилях 1480, (станція WHOM).
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст. 8. вул. Bet. 2—3 Ave.) NEW YORK, N. Y.

Adolf SCHRAGER
FURNITURES — МЕБЛІ
MR. SCHRAGER ОСОБИСТО ПОЛАГОДЖУЄ ВСІ ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ.
Прийдіть й огляньте меблі на замовлення, щоб самим переконатися про їх вартість.
Великий вибір поодиноких і подвійних ліжок, меблів до вітальні, їдальні. Складані меблі, образи й інші хатні влаштування.
Якщо Ви хочете добрі й чудові меблі, Ви можете їх дістати в Schrager.
1647 SECOND AVE., N. Y. C.
Between 85th and 86th St., Tel. RE. 7-2850